

ЯНГИ ЙИЛ ҚЎШИҒИ

Сенга ўйинчоқ илдим,
Арчажон, арчажон!
Бўйнингга мунчоқ илдим,
Арчажон, арчажон!
Тоғдек тикка бўйингга,
Арчажон, арчажон!
Тилла арғимчоқ илдим,
Арчажон, арчажон!

Баргинг нинадеккина,
Арчажон, арчажон!
Рангинг шишадеккина,
Арчажон, арчажон!
Юлдуз қадай бошингга,
Арчажон, арчажон!
Юрагим тугмадеккина,
Арчажон, арчажон!

Орзуларим рост бўлди,
Арчажон, арчажон!
Эзгуликка дўст бўлдим,
Арчажон, арчажон!
Исларингдан айланай,
Арчажон-эй, арчажон!
Хидлаб-хидлаб маст бўлдим,
Арчажон, арчажон!

Қор бўлсин-э, қор бўлсин,
Арчажон, арчажон!
Фаровон диёр бўлсин,
Арчажон, арчажон!
Ватанимда истиқлол,
Арчажон, арчажон!
Мангу барқарор бўлсин,
Арчажон, арчажон!

Рустам МУСУРМОН

ПРЕЗИДЕНТ АРЧАСИ —

Беғубор болаликнинг бир жиҳати бор. У бир дунё. Унга фақат меҳр, шафқат, мурувват каби энг эзгу инсоний амаллар билангина меҳмон бўлиш мумкин. Бу чексиз қалб оламига етти фалакнинг қувончлари сиғади-ю, заррача қайғу оғирлик қилади. Болажон халқимизга, миллатимизга хос фазилатлардан бири ҳам мурғакларга, айниқса, меҳрга муҳтож болаларга шодлик улашишдир.

Куни кеча пойтахтимиздаги мухташам “Тур-

кистон”да Президент арчаси тантаналари бўлиб ўтди. Йилдан-йилга ранг-баранглик, қувноқлик касб этиб бораётган ушбу тадбирга Тошкент шаҳри ҳамда вилояти, Сирдарё, Жиззах вилоятларидаги «Меҳрибонлик уйлари» тарбияланувчилари ташриф буюрди.

Болажонларни Республика Бош вазири ўринбосари Хамидулла Кароматов, Маданият ишлари вазири Ҳайрулла

қувноқ лаҳзалари улар қалбига муҳрланиб қолса, ажабмас.

Шу ўринда бир мулоҳаза. Ҳар қандай оиланинг ҳам энг улуғ кишиси шу хонадон тадбирларида бош-қош бўлади. Мамлакатимиз бўйлаб дилларга байрамона кайфият

ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАСИ

Жўраев ҳамда “Маҳалла” жамғармаси Республика бошқаруви раиси Шухрат Жалиловлар табриклади. Нодира Қурбонова бошчилигидаги “Томоша” болалар театри ижросидаги сахна томошалари болаларда ўчмас таассуротлар қолдирди.

Президент арчаси атрофидаги—Қорбобо, Қорқиз қўл ушлашиб, қўшиқни шеърга, рақсни куйга улаб рангин арчага маҳлиё бўлиб кечган

улашаётган Президент арчасининг ташаббускори бўлган Юртбошимизни болалар бир умр миннатдорчилик билан эслаб юради. Президент арчаси тадбирлари барча вилоятларда, туманларда давом этади.

Ф. КАРИМОВ

Суратларда: байрам тадбиридан лавҳалар.

Бурҳон РИЗОКУЛОВ олган суратлар.

Бола дунёсида
қувонч мужассам

2-бет

«ТошМИнинг
биринчи талабаси»
ҳозир аспирант — Президент
стипендиати

3-бет

Байрам
мушоираси

9-бет

«Ma'rifat»
taqvimi

16-бет

СЎНГГИ УЧ КУН ХАБАРЛАРИ

Чоршанба

Пайшанба
Жума

КУТЛОВЛАР

Муборак Ийд ал-Фитр муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов номига Иордания Подшоҳи Абдуллоҳ II, Туркия Жумхурияти Президенти Аҳмет Неждет Сезер, Эрон Ислам Республикаси Президенти Саййид Муҳаммад Хотамий, Кувайт Давлати Валиахди ва Бош вазир Саъд ал-Абдуллоҳ ас-Салим ас-Сабоҳлардан самимий кутловлар келди.

ТАБРИК

Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, Муфтий Абдурашид қори Баҳромов Ўзбекистон халқига Муборак Рамазон ҳайити муносабати билан табрик йўллади.

РАҒБАТ

Пойтахтда бўлиб ўтган Кичик ва хусусий тадбиркорликни рағбатлантириш бўйича республика мувофиқлаштирувчи кенгашининг йиғилишида Сурхондарё, Фарғона ва Тошкент вилоятларида ушбу соҳани ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

ШОДИЁНА

Янги йил арафасида Халқ таълими вазирлигида бўлиб ўтган янги йил олди болаларнинг қишқи таътилига бағишланган йиғилишда вазирлик жамоаси ва унинг қошидаги Республика ташкилотларининг раҳбарлари қатнашдилар. Халқ таълими вазири Рисбой Жўраев барчани янги йил, янги аср ва янги мингйилликнинг бошланиши билан табриклаб, жойларда болалар билан боғлиқ байрам тадбирларию саёхатларни тартибли, ҳушёр, болалар саломатлигини сақлаб ўтказишга, бунда ёнгин ва техника хавфсизликларига риоя этган ҳолда ўтказишлари бўйича тегишли йўриқлар берди.

Оқолтин туманининг Сардоба кўрғонида жойлашган Маданият уйида бўлиб ўтган "Президент арчаси" тантаналари болаларнинг бир умр хотираларида сақланиб қолса ажаб эмас. Боиси, шу куни барча совға-саломлар, куй-

ЯНГИ ЙИЛ СОВҒАСИ

Янги йил арафасида "Экосан" халқаро жамғармаси Қорақалпоғистон Республикаси ҳамда Хоразм вилоятига умумий миқдори 20 миллион сўмлик инсонпарварлик юкларини жўнатди.

Ушбу тадбир "ЭКОСАН-ЭКОЛОТ — Орол оналари ва болаларига" шиори остида ўтказилди. Дори-дармонлар, болалар устки кийимлари, пойабзаллар, ногиронлар учун аравачалар, даволовчи-озиклантирувчи ва дезинфекциялаш воситалари, сув тортиш насослари, мева ва сабзавотлар, консерва ва кондитер маҳсулотлари ва бошқа халқ истеъмоли молларидан иборат инсонпарварлик юки шу йилнинг 26 декабрь куни махсус транспорт самолётида жўнатилди. Инсонпарварлик юки экология ва саломатлик кунларининг учинчи босқичи доирасида "Орол болаларига" шиори остида ўтказилган экологик шанбалик, қатор экофестиваллардан тушган маблағ ҳисобига тўпланди. Унда Ўзбекистонда аккредитация қилинган хориж давлатларининг элчилари, "Экосан" жамғармасининг вилоят бўлимлари, қатор вазирлик ва муассасалар ҳамда қўшма корхоналар иштирок этишди.

"Туркистон-пресс"

БОЛА ДУНЁСИДА ҚУВОНЧ МУЖАССАМ

Бола қувончи барчага бирдек тоғимли. Бу беғубор қарашлар катталардан ўзига нисбатан эътиборни, меҳрни, масъулиятни талаб қилади.

Қоракўзларнинг беғубор қарашларида, чехраларида, хатти-ҳаракатларида акс этган қувончли ифодаларга пойтахтимиздаги 126-ўрта мактабда гувоҳ бўлдик. Салкам 40 нафар болакайнинг ички дунёсида ҳам, ташқи дунёсида ҳам байрам — "Алифбе" байрами!

Қатор тизилган ҳарфлар тилга киради! Даврага салобат билан "Алифбе" кириб келади! У ўз ўрнини "Ўқиш китоби"га бўшатиб бериб, болажонлар билан хайрлашади.

Рақсга тушган қизалоқлар, тўн кийиб, қийикча боғлаган болакайларнинг чилдирма садосида муқом қилишларидан, аввало, уларнинг онажонлари тўлқинланиб ўтиришди. Шеърлар ҳам айтилди, эртақлар ҳам сўйланди. Қўшиқлар ҳам қўйланди, кўз ва қулоқ-

лар унга бойланди.

Қисқаси, дилни яйратадиган бир тадбир. Хўш, унинг муаллифи ким экан, дерсиз?

Ишонинг, икки ёки бир соатлик тадбир учун ўқитувчи камида бир ой тарадуд кўради. Ҳар болада турлича феъл-атвор. Мураббий ҳаммасига бирдек ёндошолмайди. Гап шундаки, 38 нафар боланинг бирортаси ҳам тадбирда иштирок этмасдан қолмади. Бу уларнинг муаллимаси

Мунира Раҳимова меҳнати билан юзага чиқди.

Мақтаб директорининг таъкидлашига қараганда, янги ўқув йили бошланиши арафасида 1-синфга боласи бораётган ота-оналар ана шу ўқитувчини талашлар экан. Демак, Мунира Раҳимова ота-оналар идеалидаги ўқитувчи. Шунинг ўзи муаллимага катта мадад бағишлайди.

Х.ТҶИМАНОВА
Равиль АЛБЕКОВ олган сўратлар.

Tadbir

Мана, юртимизда янги йил тантаналари бошланди. Янги йилда барчанинг кўнглида янги кайфият, байрам шуқуи бўлиши, шубҳасиз. Байрамда кимдир оила аъзолари, яқин ўртоқлари, қўйингки қариндош-уруғлари даврасида бўлади. Байрам куни сайлга ҳам чиқишади. Шунда ёш болажонлар, ўқувчилар атрофни қуршаб олганига кўзингиз тушади. Бу, албатта, қувончли ҳолдир. Лекин кейинги 2-3 йил ичида кўпгина жойларда айнан янги йил арафасида кўпплаб нохуш

БАЙРАМ БАЙРАМДАЙ ЎТСИН...

воқеалар содир бўлмоқда. Бунга сабаб ёшларимизнинг эътиборсизликлари, аниқроғи шўхликлари туфайли юзага келадиган "Панқиллоқ" ўйинидир. Айнан шу "ўйин" ҳозирда ниҳоятда оммалашиб бормоқда. Шунингдек, байрам арчасини безатишда ҳам беҳатар, турли кўнгилсиз ҳодисаларга сабаб бўлмайдиган ўйинчоқлардан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Истардикки, барча ота-оналар байрам давомида фарзандларига алоҳида эътиборли бўлсалар, бу байрамнинг байрамдай ўтишини таъминланган бўларди. Биргина шу ўйинни деб янги йилда фожеа рўй бермасин. Янги йил байрами барчамизга фақат қувонч келтирсин!

ХАЙРЛИ ТАШАББУС ДАВОМ ЭТИМОҚДА

Тайлоқ туманида ҳар ойнинг учинчи сешанбаси халқ таълими ходимлари куни деб эълон қилинганга бир неча йил бўлди. Шу куни тумanning барча мактабларида тадбирлар, давра суҳбатлари ўтказиш, яъни ўқитувчи ва ўқувчилар билан бевосита мулоқотлар уюштириш анъанага айланган. Бундан кўзланган мақсад, асосан туман мактаблари шароитини яхшилаш, уларга керакли ўқув қуроллари, синфхона жиҳозларини етказиб бериш, умуман олганда, маҳаллий ёшларга моддий-маънавий кўмак беришдан иборатдир.

Куни кеча шундай тадбирлардан бири 24-мактабда бўлиб ўтди. Унда туман ҳокими Жамшид Ашуров, халқ таълими бўлими мудири Яздон Ҳамдамов ҳамда маҳалла оқсоқоллари, ўқитувчи ва ўқувчилар иштирок этишди.

— Албатта, иш бор жойда муаммо ҳам бўлади. Лекин бу камчиликларни бартараф этиб

бўлмайди, дегани эмас. Бунда раҳбар, аввало, ишни қандай олиб бораётганлигига, унинг атрофдаги одамлар билан ҳамжиҳатликдаги фаолиятига боғлиқ, — дейди биз билан суҳбатда туман ҳокими. — Шундай экан, жойларда ўтказилаётган тадбирларимиз ҳам юқоридаги фикримга бевосита боғлиқдир. Бунда дастлаб мактаб директорлари, ўқитувчилар фаолиятлари билан танишиб, уларнинг талаб ва таклифларидан келиб чиққан ҳолда биргаликда иш олиб борсак, янада кўпроқ ижобий натижаларни қўлга киритамиз.

Тадбир сўнггида маҳалла оқсоқоллари, ўқитувчилар сўзга чиқишиб, туман ҳокимлиги ҳамда халқ таълими бўлими ҳамкорлигида ташкиллаштирилган ташаббусга юқори баҳо беришди. Йиғилиш турли фикр-мулоҳазаларга бой бўлди.

Б.БОТИРОВ,
"Маърифат" муҳбири

КЎНГИЛАР ЯЙРАГАН КУН

қўшиқлар, эртақ қаҳрамонларининг чиқишлари болалар учун бўлди. Тантанада 40 нафар кам таъминланган оилалар фарзандларига Президент совғасини туман ҳокими Турсунмамат Қодиров улашиб чиқди. Туман болалар ва ўсмирлар ижодиёт маркази раҳбари Дилдора Салоева тантаналарни кўнгилдагидек ўтказиш, саҳ-

мудири Оқилбек Ёдгоров, ТХТБ мудири муовини Рустам Ўразалиевларнинг хизматлари катта бўлди.

Тантаналар сўнггида, ушбу Маданият уйида бутун қишқи таътил кунлари давомида байрам томошалари давом этажиги ва бунда барча болалар беғамал иштирок этишлари мумкинлиги эълон қилинди.

И.БҶИРИБОВ

Мактабгача ёшдаги болалар таълим-тарбиясига қўйиладиган бугунги талаблар ва шу талаблар асосида тузилган "Болаларни ривожлантириш ва мактабга тайёрлаш" таянч дастури "Таълим тўғрисида"ги Қонун ва "Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури"ни ҳаётга татбиқ этишга йўналтирилгандир. Мана, икки йил давомида ушбу дастур республика миқёсида тажриба-синовдан ўтказилди.

Дастур болаларни жисмоний, ақлий, маънавий жиҳатдан ривожлантириш ҳамда мактаб таълимига тайёрлаш учун асосий манба ҳисобла-

қилишга ёрдам беради. Бу борада Жиззах шаҳридаги "Нихол", Жиззах туманидаги "Ғунча", "Дилноза", Фориш туманидаги "Ғунча", Пахтакор туманидаги "Дилором", Ғаллаорол туманидаги "Бойчек" болалар боғчаларида олиб борилаётган ишлар диққатга сазовордир.

Дастурни синаш бу биз учун ҳам катта синовдир. Шунинг учун ҳам, ҳар чорак якунида болалар ва тарбиячиларнинг билим даражалари, дастурни ва давлат талабларини қандай ўзлаштирганликлари савол-жавоблар ва тест синовлари орқали текшириб борилди ва таҳлил

БИЗ ДАСТУРНИ СИНАЙМИЗ, ДАСТУР БИЗНИ...

нади ва мактабгача ёшдаги болаларнинг ота-оналари, мактабгача таълим муассасалари мураббийлари учун дастуриламал сифатида хизмат қилади.

Республикамиз вилоятлари сингари бизнинг Жиззах вилоятимизда ҳам бу борада 25та синов майдончалари ташкил қилиниб, уларга тажрибали тарбиячилар жалб қилинди.

Тарбиячилар ИМЕН дастури ва М.Монтессори усулларида, ҳар хил ўйин турларидан фойдаланган ҳолда машғулотларни қизиқарли ташкил қилишга ҳаракат қилмоқдалар. Бу ўйинлардан фойдаланиш болаларни мустақил фикрлашга, ижодкорликларини оширишга, рангларни фарқлашга, ўз-ўзини назорат

қилинди. Чорак давомида болаларнинг олган билимларини аниқлаш мақсадида илк ёшли гуруҳларда "Қишлоққа саёҳат", кичик гуруҳда "Бувим меҳмонга келди", ўрта гуруҳда "Эртақлар мамлакатига саёҳат", катта гуруҳда "Эртақ қаҳрамонлари билан математик ринг", мактабга тайёрлов гуруҳларида "Мўъжизалар майдонида" каби мавзуларда назорат машғулотлари ташкил қилинди ва ўтказилди. Бу машғулотларни ташкил қилиш ва ўтказиш, албатта, ҳар бир тарбиячидан юксак маҳорат, ижодкорлик ва билимдонлики талаб қилади.

М.МУСУРМОНОВА,
Жиззах ВПХМОИ
мактабгача таълим
мутахассиси

КОМПАНИЯНИНГ МАКТАБ ДАСТУРЛАРИ

Навоий вилоятида АҚШнинг "Проктер энд Гембл" компанияси мактаб дастурларининг тақдирот маросими ўтказилди.

Республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда халқ таълими муассасалари ходимлари ҳамкорлигида ўтган йиғинда сўзга чиққанлар мактаб ва шифохоналарда "Проктер энд Гембл" компанияси ўқув қўлланмалари асосида машғулотлар олиб боришнинг самарали бўлиши учун шифокорлар ва маориф ходимлари ҳамжиҳатликда фаолият кўрсатишлари лозимлигини таъкидладилар. Масалан, болалар тишларини асраш ва оғиз бўшлигини тоза сақлаш, шу билан тиш касалликлари олдини олишга қаратилган мактаб дастури ўқитувчилар учун ишлаб чиқилган бўлиб, ана шу дастур вилоят мактабларига етказилади.

Дастурда тишни асраш, унинг емирилиши олдини олиш, тишларни ювиш ва текшириб туриш рангли суратлар билан оддий, тушунарли баён этилган. Мактабларда ўтиладиган 17 соатлик саломатлик дарсларида ўқувчилар ана шу дастур асосида таълим олишади.

Навоий вилояти,
"Туркистон-пресс"

БОЛАЛИКНИНГ ҲАР КУНИ БАЙРАМ

"Болалигимни болаларда кўраман", деган фикр ёлғондан узоқ фикрдир. "Дунё ғамларидан безганимда, ёш қалблар билан суҳбат қўраман", дейди атоқли адибимиз. Бола билан суҳбатга ёлғон аралаша олмаганидек, болалар завқ-шавқининг ҳам сохтаси бўлмайдир.

Пойтахтимизнинг Чилонзор туманидаги 477-болалар боғчасида шу кунларда кўтаринки кайфият ҳукмрон. Зебо Юсупова раҳбарлигидаги 12 та гуруҳ тарбиячи ва тарбияланувчилари янги асрнинг дастлабки йилини ўзгача шуқуҳда кутиб олмоқдалар. Биз бу масканга ташриф буюрганимизда, боғча зали байрамона руҳда безатилган, болаларнинг қийқириғи шодон кулгуси ҳаммаёқни тутган эди. Арча, қорбобо, қорқиз, кийимларнинг ранг-баранглиги, эртақ қаҳрамонларининг жонли образлари ҳақиқий эртақлар дунёсини эслатарди.

—Беғубор қалблар билан ишлашнинг ўзига яраша гашти бор, — дейди боғча мудираси З.Юсупова. —Мана бугун барча хурсанд. Шу хурсандчилик янги асримизда, "Оналар ва болалар" йилимизда давом этсин. Умуман айтганда, болаларимизнинг ҳар бир куни байрам бўлиб қолишини хоҳлардим.

Арча байрамини кузатар эканмиз, иштирокчиларнинг барча айтган эзгу тилаклари ўзларига эш бўлишини истадик.

Ш.НИШОНОВ

Суратларда: байрам лавҳалари акс этган.

Р.АЛЬБЕКОВ олган суратлар.

Дунёда мавжудот борки, меҳрга, парваришга муҳтож. Барча ширин сўз ғадоси. Мулоимлик, андишани ва ширин сўзли бўлиш, ўзгаларга хурмат билан муносабат бидириш каби ҳислатлар халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган фазилатларидан ҳисобланади.

Бироқ кейинги пайтда ёшларнинг хатти-ҳаракатлари, ўзaro муносабатларидан юқоридаги ижобий ҳислатлар гўё топталаётгандай, назаримда.

Ота-боболаримиздан мерос бўлиб келаётган "жон дўстим", "ошнажон", "ўртоқжон", "биродар" каби мулоқим ифодалар ўрнида ҳақорат, сўқилиш аралаш "ундалмали бирикмалар" (уларни ёзишга орқиласан киши) аксарият ёшларимиз "ауғат бойлиги"да асосий ўринни эгаллайди. Улар бу иборалардан истал-

ган ерда, ҳатто жамоат жойларида ҳам уялмасдан, даҳшатлиси эса уят (!) эканлигини сира ҳам ўйламасдан бемалол фойдаланаверадилар. Мабоодо танбех бергудек бўлсангиз эвазига шундай "қайтим" оласизки, натижада ён-атрофингиздаги одамлар-

деб ифлосликдан нари юрадиган, бадбўй ҳиддан бурнини жийирадиган баъзи йигит ва қизлар нима учун маънавий поклик ҳақида қайғурмайдилар. Уларнинг баъзилари бу борада ҳатто тушунчага ҳам эга эмас.

Хўш, ёшларимиз хулқидаги

гамасликнинг оқибатидир бу. Бу жараён шундай давом этаверса, келажақда бизни нима кутади. Тилимиз қашшоқлашиб, маънавийтимиз заифлашиб қолмайдами?

Салгина танқид, енгилгина танбехдан жазавага тушадиган

кўрган инсоннинг нутқидагина мукамал экс этади. Ўзбек тилининг бор жозибасини, гўзаллиги тароватини тўла намойён қилишимиз учун уни севиб ўрганишимиз, авайлаб-ардоқлашимиз зарур. Шундагина тилимиз миллий оҳангларида жаранглаб яна асрлар оша садо беради. Шу жумладан, ёшларимиз онгида тилга ҳурмат туйғусини тарбиялаш вазифаси бугунги кундаги кечиктириб бўлмас масалалар сирасига киради. Бу муаммони ҳал қилиш учун бир жону бир тан бўлиб курашмоқ даркор. Зеро, ўз тилини ҳурматлаган одамгина ўз элини ардоқлай билади, ўз она тилини асраган фарзандгина ҳақиқий Ватанпарвар ИНСОН бўлиб етишади.

Зебинисо ШЕРБОЕВА,
"Интернэшнл Хаус-Тошкент" лицейи она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси

ТИЛИМИЗ ТАРОВАТИНИ САҚЛАЙЛИК

дан хижолат чекишингиз тайин.

Ташқаридан қараганда дурустгина кўринган, афт-ангори тузуккина бўлган бу ёшлар номақбул сўзларни оғизларига олишлари билан оғизларини, нафақат ўз оғизларини, балки суҳбатдошининг юзини ҳам булғатганидан хабардорми? Бир кийимни қайта-қайта танлаб киядиган, кийимим булғанмасин

бу каби нуқсонлар нима сабабдан пайдо бўлди? Нима учун улар сўз қадрини ерга урмоқдалар? Нега сўз уволли ҳақида ўйлашмайди? Нега уларнинг аксарияти миллий маданиятимиздан йироқ? Буларга биз ўзимиз айбдор эмасмизми? Балки бизнинг лоқайдлигимиз, бепарволигимиз уларни шу қўйга солгандир. Балки уларни вақтида тер-

ёшлар ўз иборалари билан Она тилимизни қанчалик ҳақорат қилаётганликларини билишармикан!

Юқорида таъкидлаганимиздек, ҳар бир жонзот меҳрга муҳтож. Жумладан, тилимиз ҳам. Чунки у ҳам тирик ҳисобланади. Тилимизнинг барча ўйноқ оҳанглари, сеҳру жозибаси уни яхши билган ва яхши

Аёлнинг жамиятдан ўз ўрнини ва мавқеини топиши нималарга боғлиқ? Бу аввало, тафаккур ҳурлиги, уни қуршаб турган муҳит, камол топган оиласи, ҳуқуқларининг мавжуд тузум қонунлари орқали тўла муҳофазаланишига боғлиқ.

Олий Мажлисининг Оила ва аёллар муаммолари комиссияси раиси, шоира, “Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими” Шарифа САЛИМОВА — саҳифамиз меҳмони. Ўзбек аёлларининг мустақил Ватанимиздаги муносиб ўрнини шундай замондошимиз мисолида кўриш барчамиз учун ҳам ёқимли, ҳам ибратлидир. Зеро, жамият тараққиёти аёл иштироки билан гўзалдир.

— Шарифахон опа, 30 декабрда таваллуд топган экансиз. Аввало, табриклаймиз. Сўнгра бугунги суҳбатимизни, Сиз туғилган жой, Сиз камол топган оила, у ердаги одамлар, умуман, болалик хотиралари билан ўртоқлашишдан бошласак...

— Шоир Сидқий Хондайликий: “Ватан надир, туқон ерим, тургон ерим, униб-ўсиб, ўйнаб-кулиб юргон элим, жоним Ватан, таним Ватан, кўзим Ватан, эсдан чиқар они кўргоч, кўргон ерим”, деб ёзган эканлар. Тошкент вилоятининг Паркент тумани — киндик қоним тўкилган азиз тупроқ. Викири тоғлари билан, шириндан-ширин мевали боғлари билан, гурурли, орли халқи билан жонимнинг ичида яшайди бу табаррук юрт — онамнинг юрти. Паркентда шоҳ ва шоир Бобурнинг излари қолган. Улуғ саркарда Ҳиндистонга кетар чоғида бир муддат Фаркатда(ҳайрон бўлманг, “Бобурнома”да шундоқ ёзилган) тўхтаб черик, яъни кўшин тўплаган эканлар. Шу маънода мен туғилиб ўсган тупроқнинг ҳар қаричида тарихнинг ўқилмаган яна қанча боблари пинҳон экан, деб кўп ўйлайман.

Боболарим илмий-маърифатли, ўз замонасининг олди инсонлари бўлишган. Уларнинг ҳалоллиги, ростгўйлиги, камтарлиги, саҳийлиги ҳақида ҳанузгача қанчадан-қанча ибратли ҳикояларни эшитиб, теримга сигмай қувониб юраман. Сўнгра яхши хотира ҳам, ёмон хотира ҳам вақтлар келиб тарихга айланиши муқаррар эканлиги, аждодлардан қолмиш ҳар бир яхши из муқаддас эканлигини ҳар қадамда ҳис этаман.

Бувимлар Рихси отиний деган ном билан халқнинг ичида ҳанузгача машҳурлар. Жойлари жаннатда бўлсин, илоҳим, муқаддас китобимиз Қуръони каримни ёддан билганлар. Бутун ҳаёти давомида ҷумолига ҳам озор бермаганлар. Келинларименинг онам Меҳринисо ая билан она-боладек яшаб ўтган бу фозила ва солиҳа аёл туриш-турмуши билан ҳам диний, ҳам замонавий илм қиёсида улуг ибрат мактаби бўлганлар.

Отам — Эгамберди Салимов собиқ “Коммуна” колхозида хўжалик ишлари бўйича раис муовини бўлсалар-да, ниҳоятда ҳалол ва бир сўзли эдилар. Оиласига давлат мул-

кидан битта хас ҳам кўтариб келмаганлар. Оилада беш қиз, бир ўғил туғилиб, камолга етдик. Мактабда бирортасиз ҳам «тўрт» баҳо олмас эдик. Кўп қийинчиликлар, йўқчилик... болаликнинг азобли армонлари юрагимнинг туб-тубига чўкиб қолган. Чакка ўтавериш ҳилвираб кетган мактаб томлари, муздек чақиб оладиган синф хоналари. Чаккадан ҳўл бўлган қора парталар, дийдирашиб дарс тинглаётган синфдошларим. Мурғак-мурғак, суяги қотмаган қоракўз қалдирғочлар. Кўзимизга боқолмай гуноҳкорларча дарс ўтаётган биринчи синф муаллимим Ус-

Mehmonxona

римиздан оққан қонларнинг уволи ҳам тарих бўйида турибди. Сор лочинларимизнинг ўққа учган қисматларининг дилни эзувчи мунглири ҳали минглаб китоблар бўлиб, тарих тоқчаларидан ўрин олажақ. Муҳтарам Президентимиз мустақиллик йилларини ўз муносиб исмлари билан атадилар. Ҳар йили Конституциямизнинг навбатдаги байрамида халқимиз ширин бир энтиқиш билан йилларга қўйилажақ исми кутишга одатланиб қолди. XXI асрнинг ибтидо-си бўлмиш Оналар ва болалар йилига ҳам жуда кат-

йўлида ўзига хос ҳаракат дастури устида ишлайди. Режаларимиз кўп. Биз шу қисқа муддат—комиссиямиз ташкил бўлгандан, то шу пайтгача ҳам айнан шу таҳлит иш олиб бордик. Табиийки, Оналар ва болалар йили муносабати билан ишимиз кўлами яна ортади.

— Сиз шоирасиз, муҳлислар орттиргансиз. Масъул лавозимда ишлашингиз ижод қилишингизга ҳалақит бермайдими?

— Шеърят — қисматим. Оддийроқ қилиб айтсам, боламдек гап. Она боласининг ҳаёлидан бир дам айро тушолмаганидек, мен ҳам шеърятдан ҳаёлда ҳам узоқлаша олмайман. Фақат бир нарсаси, баъзан шеърларимни қозғашга туширишга улгурмай қоламан. Лекин ҳамма нарсадан бир узилолсам, роҳатланиб ёзаман. Кўп эълон қилишни ёқтирмайман.

Энг сўнгги китобларим “Хизир булоғи” (1997), “Гийҳлар билан тиллашган инсон” (1998) нашрдан чиққач, ҳозир “Тонгга қасам” ва “Соғинч қалдирғочлари” деган тўпламлар устида ишляпман. Насиб этса, XXI асрда

ган. Отда юрганлар, қилич таққанлар, зарур бўлса, ватан ҳимоясига шай турганлар.

— Ўзбекистон мустақилликка эришди, бу ҳар бир фуқаронинг кўнглига фахр-ифтихор туйғусини солади. Лекин шунинг афсус билан айтиш керакки, дунё миқёсидаги муаммолар... халқаро терроризм, диний ақидапарастлик, гийҳвандлик... Бундай иллатлар ҳақида нималар дея оласиз?

— Бундай иллатларнинг келиб чиқиши онг билан боғлиқ жараён. Ҳаётдаги иллатларни одамлар келтириб чиқаришади. Сиз зикр этган иллатлар дунё афкор оммасининг азобидир. Бунинг замирида қабоҳат, ҳурликка, эркинликка қарши бўлган кучлар ётибди.

Биз туну кун онгу шууримизни уйғоқ, руҳимизни бедор ва сергак қилиб, мустақил Ўзбекистонимизни асрашимиз керак. Шунда ҳар қандай иллатлар янчилади, якун топади.

— Илм-фан, таълим соҳасида аёллар жуда кўпчилик ташкил қилади. Лекин кейинги вақтларда илм-фан соҳасида аёллар сони камаётгандек...

— Бу фикрингизга қўшилмайман. Илм-фан, таълим, маданият ва санъат соҳасида хотин-қизларимиз анча илгарилаб кетишди. Илгари “КПСС”ни кўларга кўтариб, илмий мавзулар ўрганиларди, ёзиларди. Бугунги олимларимизни илм-фаннинг янги-янги қирралари қизиқтирмоқда. Илмий салоҳият ёшараяпти. Аввалари фан номзодлигини, докторлигини 40-50 ёшда ёқлашган. Ҳозирги ёшлар эса 25-35 ёшда шу даражага эришяптилар. Таълимдаги ислохотларнинг аксари ижроси хотин-қизлар эканлигини унутишга ҳаққимиз йўқ. Фан билан шуғулланиш эса ҳар кимнинг ихтиёрий иши, демак, бунинг учун талаб қилинадиган салоҳиятни Оллоҳ ҳаммага ҳам беравермайди.

— Сиз ўз маънавий эҳтиёжларингизни нима билан қондирасиз?

— Китобдан кўра яқин дўстим ҳам, ҳамроҳим ҳам йўқ. Мумтоз қўшиқларни тинглаганда, вужуд-вужудимдан тўкиламан. Ўзбекистонимиз «юлдузи» Юлдуз Усмонованинг қўшиқларини жонқулоғим билан тинглайман.

Донишманд кишилар суҳбатида бўлиш, дўстларим билан дийдорлашиш ҳам кўнглимга малҳам қўяди. Онамни кўрмоқ, дийдорига тўймоқ эса, буюк саодатдир. Она юраги эса сўнгги нафасига қадр бола учун уради.

— Инсоният янги асрга кириб бормоқда. Сизнинг тасаввурингиздаги янги аср... “Маърифат”нинг муҳлисларига эса, қалбингиздаги оппоқ тилаклар қандай?

— Янги аср таълимнинг ривожланиш асри бўлади. “Маърифат” газетаси эса қалблардан-қалбларга “кўприк” вазифасини ўтайди. “Маърифат” камолот, уйғониш учун, деган шior юракларда жарағлайди. “Маърифат” миллий тикланиш йўлида байроқдор бўлади. Устозларимизга эса, тинчлик, омонлик, ҳурлик абадий бўлсин.

Хулқар ТҶИМАНОВА
суҳбатлашди.

АЁЛ БИЛАН МУНАВВАР ОЛАМ

мон ака... Ёзаман десам, хотиралар, айтаман десам гап кўп, Хулқар. Кейинчалик ўсмирликнинг илк паллалари. Адабиёт ўқитувчимиз Намоз Носировнинг ватанга фидойилик ҳақидаги унутилмас сабоқлари, Чўлпоннинг яшириб ўқилган шеърлари...

Онам бугунги кунда 87 ёшни қаршиляптилар. Умрлари зиёда бўлсин, бир гапни такрорлашни яхши кўрадилар: Дилда дардинг бўлмаса, сардафтаримни кавлама. Ҳозир ҳам ишдан, оиладан бир оз бўш вақтни ажрата олишим билан онам ҳузурига—муқаддас Каъбамга ошиқаман. Оёқларига бош қўйиб, этакларини кўзимга суриб бир тўкилиб, бир тикланиб оламан. Сиз манимиз—ватанимиз, онажон, дейман ҳар сафар.

— Мен фикрингизни давом эттириб, суҳбатимизни 2001 йилнинг Президентимиз томонидан Оналар ва болалар йили деб номланишига бурмоқчиман. То унганча ҳам ушбу йилга зинапоё бўлиб келган Инсон манфаатлари йили, Оила йили, Аёллар йили, Соғлом авлод йили ва ниҳоят...

—Оилада фарзанд туғилса, унга албатта исм қўйилади. Йиллар эса аслида аср болаларидир. Мустақилликкача йилларимизда мазмун бормиди? Биз ким эдик? Мустабид тузум йилларимизни ҳам, йўлларимизни ҳам, қалбларимизни ҳам, миллатимизни ҳам тарих хотирасидан, аср хотирасидан ўчириб ташлашга озмунча ҳаракат қилмадимиз? Тилинган тилла-

та рамзий маъно юкланган. Бу икки вужуд аслида илоҳий бирлик-ку, то ҳаёт мавжуд экан, бу бирликни ҳеч нима тўзита олмайди. Бу бирлик мавжуд экан, умр дарёси, ҳаёт дарёси абадий оқажак. Бинобарин, муҳтарам Президентимиз таъкидлаганларидек, онанинг жамиятдаги ўрни бекиёски, у бўлмаса: “Ўсиб келаётган янги авлодни ким она алласи билан эзгуликка ўргатади, ким уни парвариш қилади, ким уни Ватанга, халққа садоқат руҳида тарбиялайди, ким етук инсон қилиб вояга еткази?”

— Сиз Олий Мажлисининг Оила ва аёллар муаммолари комиссияси раисисиз. Айтинг-чи, ўтган вақт мобайнида комиссия қандай ишларни амалга оширди?

—Парламентда, аввало бундай янги Комиссиянинг иш бошлаши давлатимизнинг оналик ва болаликни ҳимоя қилишга қаратилган гамхўрлигидан бир нишонадир. Бизнинг комиссия мавжуд қонунларимизнинг жойлардаги ижросини назорат қилади, таҳлил этади, аёлларнинг ҳуқуқий билими йўлида турган муаммолар илдизини чуқур ўрганади, уларнинг жамиятда тўлақонли яшашлари учун яратиб берилган имкониятлар доирасидаги фаолиятини янада кенгайтиради. Янги қонун лойиҳалари устида ишлайди, ўз тақлифларини беради, семинарлар, давра суҳбатлари ташкил қилади. Аёлларимизнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш

китобхонлар қўлига тегиб қолар.

— Шарқ халқларида оилани қадимдан эркак киши тебратар эди. Бизнинг асримизга келиб, бунинг акси. Бозор иқтисодини ривожлантиришнинг гўёки муҳим шартларидан бирига айланган тадбиркорлик соҳасига хотин-қизларимиз батамом кўмилишди. Қоп кўтарган аёл, сигарета сотган аёл, хуллас, ҳар қадамда пул топиш учун муккасидан кетган аёлларни кўрамиз. Шу кетишда ўзбек аёлининг жамиятдаги энг муҳим вазифалари қолиб, у ўз қиёфасини йўқотмасмикан?

—Бугуннинг аёли кечаги куннинг аёли эмас. Зарур пайтда илми, салоҳияти билан дунё минбарларидан туриб ўз сўзини ўтказиб келаётган аёл. Сиёсатда ўзини синаб кўраётган, сиёсий партияларда туриб, ҳақ-ҳуқуқи учун баравар одимлаётган аёл. Қолаверса, битта-яримта қоп кўтарган аёл бугунимиз учун ижтимоий ҳодиса эмас. Инсон борки, ҳалол йўл билан тирикчилик қилса, бунинг нимаси ёмон? Ўша аёлнинг турмуш ўртоғи имконсиздир, ёлғиздир. Қолаверса, аёллар табиятан синчков ва ҳаракатчан. Ҳаётнинг турли жабҳаларида иштирок этишни ўзлари учун ҳам, ўзларини қудратли ҳис қилиш учун ҳам зарурий ҳодиса деб биладилар. Қадимги оналаримиз давлат бошқарувида иштирок этишган. Гулбаданбегим бўлиб тарих ёзиб қолдириш-

"Мен лицейингизга ушбу китобларни топшириш шарафига муяссар бўлганимдан жуда хурсандман. Умид қиламанки, китоблар талаба ва ўқитувчилар учун фойда беради. Уларни Янги йил байрами билан самимий табриклайман.

Кристофер ИКХАМ, Буюк Британиянинг Ўзбекистондаги фавкулотда ва мухтор элчиси"

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети қошидаги Шайхонтохур академик лицейининг эсдаликлар дафтари яна бир ана шундай дастхат билан бойиди. Гап шундаки, яқинда лицей кутубхонасига Буюк Британиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси совғалари — Лондондаги Брунел университети, Оксфорд ва Кэмбриж университетларидан келтирилган китоблар

ни тантанали топшириш маросими бўлиб ўтди. Олий сифатли, мукамал ва жаҳон андозаларига тўла жавоб берувчи китоблар инглиз филологияси, иқтисодиёт асослари, жаҳон географияси, бадий адабиёт, педагогика ва Буюк Бри-

ганда, кутубхонага элчихона томонидан компьютер ҳам тақдим қилинган бўлиб, яқин кунларда ИНТЕРНЕТ алоқа тармоғига уланиш имконияти ҳам юзага келади.

Тақдимотда элчи жанобларидан таш-

дир, — дейди лицей директори Матёкуб Бақоев. — Лицей билан Буюк Британиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси ва Британия Кенгаши ўртасида 2002 йилгача мўлжалланган ҳамкорлик дастури ишлаб чиқилган эди. Дастурга асосан шу йилнинг июль ойида лицей раҳбарияти, октябрь-ноябрь ойларида эса 4 нафар ўқитувчилар Буюк Британияда бўлиб қайтдилар. Натижада энди лицей ўқувчилари фойдаланиши ва ўз билимларини янада бойитишига катта ёрдам берувчи ушбу китоблар келтирилди.

Халқаро ҳамкорликнинг кенг йўлга қўйилиши мазкур лицейдаги таълим сифатига ўз таъсирини кўрсатиши, шубҳасиз.

Ботиржон ҒОҒУРОВ,
"Маърифат" мухбири

ЭЛЧИ СОВҒАСИ

тания таълим тизими тажрибалари мавзуларига оид бўлиб, бундан ташқари кутубхонага ушбу мавзулардаги аудио ва видео кассеталар, бутун аудиторияда кўргазмалар қурол сифатида фойдаланиш имконини берувчи дастурлаштирилган, ихчам компакт дисклар ҳам совға қилинди.

Лицей директорининг биринчи ўринбосари Р.Қамбаровнинг айтишига қара-

қари, Британия Кенгаши раиси, жаноб Майкл Мор, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетининг биринчи проректори А.Бекмуродовлар қатнашди. Совғалар намоёни бўлиб ўтгач, лицей талабалари ўзбек ва инглиз тилларида элчига ўз миннатдорчиликларини изҳор қилдилар.

—Аслида мазкур тадбир халқаро ҳамкорлигимизнинг мантиқий давоми-

ХОТИРАДА ҚОЛГАН КУН

Тошкент Давлат иқтисодиёт университети қошидаги Чилонзор академик лицейи жамоаси янги йил байрамини ҳар йилгидан ўзгача нишонлади. Республика Киночилар уйида йигилган ўқувчиларни лицей директори Худойкул Тураев байрам билан самимий табриклаб, уларга илм чуққиларини забт этишда зафарлар тилади. Тадбирнинг аввалида лицейнинг фаол ўқувчилари ўзларининг дилрабо куй-қўшиқ ва рақсларини намоёниш қилдилар. Янги йил қахрамонлари бўлиш Қорбобо ва Қорқизнинг байрамга ташриф буюриши ўқувчиларга кутаринкилик бахш этди.

Байрамнинг иккинчи қисми ўқувчиларнинг энг катта ҳаяжонига сабаб бўлди, десак янглишмаймиз. Зеро, унда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Беҳзод Муҳаммадкаримов, Саида Раметова, Мадина Мухторова каби ёшларнинг севимли актёрлари мазкур лицей ўқитувчилар ва ўқувчилар жамоасини табриклаш билан бирга улар эътиборига ўзларининг қизиқарлиқ чиқишларини намоёниш қилдилар.

Эркинжон ҲАМИД ўғли

Гулистон Давлат университети қошидаги Янгиер академик лицейи бундан икки йил муқаддам ташкил этилган. Бугунги кунда лицейда аниқ, табиий, ижтимоий-гуманитар фанлар, тил ва адабиёт, иқтисодиёт ва хорижий филология йўналишларида 363 нафар йигит-қиз таҳсил олмоқда. Бу ерда ўқувчилар учун ўқитишнинг замонавий воситалари, компьютер, лингафон, мультимедиа тизимлари билан жиҳозланган ўқув хоналари, махсус лабораториялар, турли хил мавзуларда маъданӣ-маърифий тадбирлар ўтказишга мўлжалланган 250 ўринли мухташам мажлислар зали, маънавият ва маърифат маркази, барча қулайликларга эга бўлган иккита ётоқхона, 500 ўринга мўлжалланган ошхона мавжуд. Лицейда соғломлаштириш маркази ташкил этилган бўлиб, унда даволаш, физиотерапия ва жисмоний соғломлаштириш хоналари ишлаб турибди. Лицей ўқувчилари ички радиотармоқ орқали ўзбек ва инглиз тилларида эшитиришлар олиб боришмоқда. Кўп тиражли "Истеъдод" газетаси эса лицей ўқитувчилари ва ўқувчиларининг ҳар томонлама баркамоллигини таъминловчи воситадир.

Суратларда: лицей ҳаётидан лавҳалар.

Бурхон РИЗОКУЛОВ олган суратлар.

ЯНГИ АСР САРИ ИНТИЛИБ...

Янги 2001 йилнинг кириб келишига ҳам санокли кунлар қолапти. Келаятган йил бизга нафақат 2001 йилни, балки янги асрни, янги мингйилликни олиб келиши билан қимматлидир. Янги асрга қадам қўяр эканмиз, беихтиёр, кўз олдимизда ўтган асрда амалга оширилган ижобий ишлар намоён бўлади.

Ўтган 2-3 йил мамлакатимиз ўрта махсус, касб-хунар таълими тизими учун ҳам тарихий воқеаларга, ижобий ўзгаришлару янгиликларга бой бўлди. Мана шу йиллар давомида республикада янги турдаги таълим муассасалардан қарийб 47 та академик лицей, 260 та касб-хунар коллежлари ишга туширилди. Ушбу тизимнинг таркибий тузилмаси, таълим мазмуни ҳам тубдан янгиланди. У ерда таҳсил олаётган ёшларнинг дунёқарашлари ҳам ўзгарди. Ватанимизда маърифат, давлатимиз истиқболи, озод юрт фарзанди эканлигидан фахрланиш, янгиликка интилиш, ёрқин келажакка бўлган ишонч — бугун ҳар бир лицей ўқувчисию коллеж талабасининг юрагидан жой олган туйғулардир. Биз бугун, янги йил арафасида, ана шундай ёшларнинг бир гуруҳини суҳбатга торганмиз.

Даврон АЗИЗОВ, ЎЗДЖТУ халқаро журналистика факультети талабаси:

— Мен университетимиз қошидаги академик лицейда таҳсил олганман. Лицейимиз хорижий тилларга йўналтирилганлиги боис, бизга ана шу йўналишда малакали ўқитувчи-педагоглар дарс беришди. Гарчи бошида инглиз тилига қизиққанлигим сабаб лицейга кирган бўлсам ҳам, бу ерда хорижий тилларга бўлган ихлосим янаям ортди. Академик лицейдаги ҳаётни кузатиш кишига ўзгача завқ бағишлар экан. Уша даврда масъулиятли бўлганимни сездим. У ердаги тартиб-интизомнинг қатъий сақланиши, таълим жараёнининг ўқув дастури билангина чекланиб қолмасдан, кенг қамровли ташкил этилиши ҳар бир ўқувчининг мустақил, масъулиятли ва фидойи инсон бўлиб етишишида муҳим аҳамиятга эгадир. Лицейда ўқиш даврида халқаро журналист бўлишни орзу қилардим. Ушбу орзумнинг босқичма-босқич рўёбга чиқаётганидан хурсандман.

Нодиржон ЮСУПОВ, Ўзбекистон Миллий университети талабаси:

— Мен Учкўприк туманидаги "Зиё" иқтисодиёт лицейининг битирувчисиман. Шу нарсга аминманки, лицейда билим бериш даражаси мактабдагига нисбатан кучлироқ бўлиб, ўқитувчининг ўқувчига қўядиган талаблари ҳам юқори бўлади. Бу эса ўқувчининг тиришиб ўқишини, ўзидаги бор имкониятларини ишга солишини тақозо этади. Унинг бу борадаги саъй-ҳаракатлари, шубҳасиз, бесамара қолмайди. Ўқувчининг савияси юқорилайди, фикрлаш доираси кенгайди. Лицейда ўтган йилларимни юрагимда бир ажиб туйғу билан эсга оламан. Менинг бугунги ютуқларим замирида айнан лицейда олган билимларим турибди, десам асло янглишмаган бўлардим.

Эркин ФАЙЗИЕВ, ТДИУ қошидаги академик лицей ўқувчиси:

— Лицей ўқувчиси эканимдан фахрланаман. Айни кунда давлатимиз раҳбари биз ёшларга жуда катта ишонч билдираётган экан, мен ва менинг тенгдошларим келажакда бу юксак ишонччи оқлашимиз даркордир. Ватанимиз ривожига ўз ҳиссамизни қўшишимизга ишончим комил.

Мен мустақил Ўзбекистонни парвозга шай бўлиб турган тайёра тимсолида кўраман. Бу тайёра ҳали парвоз қилади ва, албатта, кўзлаган манзилига етиб боради. Аминманки, Ўзбекистон XX асрда амалга оширган ишларини келаятган асрда ҳам давом эттиради. Биз ёшлар, мамлакатимизни яқин келажакда ривожланган давлатлар қаторида кўрамиз ва бунга ишонамиз.

Бахтигул РАҲИМОВА, ТТЭСИ қошидаги академик лицей ўқувчиси:

— Мен илмининг юксак чуққиларини эгаллаш, келажакда етук мутахассис, баркамол инсон бўлиш мақсадида лицейга кирдим. Бу ердаги мавжуд шароитлар бизга кучли билим олиш, илмининг янги қирраларини очиб ўқун тўлиқ имконият яратяди. Бизда ўқувчилар ўз қизиқиши ва иқтидорларига қараб турли фанларга йўналтирилган гуруҳларда таълим олишади. Лицейимизда ўқув дарсликларида ташқари бадий, хусусан, ўзбек мумтоз адабиёти ва умуман, жаҳон адабиёти намуналаридан баҳраманд бўлишга шароитлар бор. Бизнинг айни дамдаги вазифамиз билим ва малакаларимизни оширишимиз, бу борада ғайрат билан ўқимоғимиз, давлатимизнинг, Президентимизнинг бизга бўлган катта ишончларини оқлашдир.

Нурлан УСМОНОВ тайёрлади.

КУН ТАРТИБИДА ЭКОЛОГИК МАДАНИЯТ

Faxr

институту барча қулайликларга эга бўлган бинога кўчиб ўтди. У Навоий кўчасида жойлашган бўлиб, ёшларни етук мутахассисга айлантиришга хизмат қилади. Аудитория ва лаборатория жихозларининг замонавийлиги талаба ва ўқитувчиларни руҳлантирган бўлса, ажаб эмас.

Бу бинонинг қайта таъмирланишига 800 миллион сўм маблағ сарфланди.

Тошкент Давлат юридик институтининг энг кўп талбир уюштирган даргоҳ дея тан олинди. Бундай савоб ишнинг бошида эса институтнинг "Маънавият ва маърифат" маркази туради.

Шундай қилиб, институтдаги талбирларни санаганимизда, салкам 80 та чиқди.

Ўзбекистон Миллий Университетининг Фалсафа факультети, Ўзбекистон Файласуфлар Миллий жамияти, Ўзбекистон Фанлар Академияси И.Муминов номидаги Фалсафа ва Ҳуқуқ институти, "Эко-сан" Тошкент клуби (Рим клубининг филиали) ҳамкорликда "Экологик маданият—соғлом авлодни шакллантиришнинг муҳим омил" мавзусида Республика илмий-назарий анжуманини ўтказди.

Анжуманнинг "Соғлом авлод йили" якуни ва "Оналар ва болалар" йили арафасида ўтказилишининг рамзий маъноси бор. Чунки, жамият аъзоларида экологик маданиятни шакллантирмай туриб, экологик

таназзулнинг олдини олиш мумкин эмас. Зотан, халқимизнинг бой оғзаки ижодида, мутафаккирларимизнинг асарларида, маънавиятимизнинг энг қадимий манбалари ҳисобланган "Авесто"да, Муқаддас динимиз асоси Қуръону Ҳадисларда табиатни асраб-авайлаш, унга онгли муносабатда бўлиш борасида гоят қимматли фикрлар билдирилган.

Анжуманда экологик маданиятни шакллантиришга мутасадди бўлган давлат ва нодавлат ташкилотларнинг фаолиятларини самарали ташкил этишга доир амалий тавсиялар қабул қилинди.

Баҳодир ҲУСАНОВ,
ЎЗМУ фалсафа факультети
катта ўқитувчиси

Anjuman

ЭЛЧИХОНА ВА ИНСТИТУТ ҲАМКОРЛИГИ

Мисрнинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси доктор Мамдух Шавқий жаноблари Тошкент давлат шарқшунослик институтида меҳмон бўлди.

Бу учрашувдан кўзланган мақсад Миср иқтисоди бўйича илмий иш олиб борган иқтидорли талабаларнинг саъй-ҳаракатларини муносиб тақдирлаш, уларга мақтов ёрлиқлари ҳамда рағбатлантирувчи мукофотларни тақдим этишдан иборат эди.

Шуниси диққатга сазоворки, институт Миср Араб республикаси элчихонаси билан дўстона ҳамкорлик ўрнатган. Шу боис ҳам, икки томон биргаликда турли илмий-амалий анжуманлар ўтказиб келади. Унда ҳар икки томонни қизиқтирган масалалар ўртага ташланиб, уларнинг муносиб ечимлари изланади. Шунингдек, институтда элчихона томонидан очилган араб тили ўқитиш маркази ҳам мавжуд.

Ф.ИРДАШЕВ

моний тарбия институтининг 104 нафар талабаси "Универсиада—2000" олимпиадасининг иштирокчилари бўлишди. Улардан 36 нафари олтин, 46 нафари кумуш, 20 нафари бронза медалларини тақиб қайтишди.

Александр Мальцев, Лилия Бик

тякова (теннис), Татьяна Величко (волейбол)лар "Тико" енгил автомашинаси билан тақдирландилар.

Тошкент кимё-технология

Янги йил оқшомида безатилган арча, совғалар бўлиши табиий. Хўш, масалан, иссиқ Африка ёки Шарқ давлатлари ёхуд Европада Янги йилни кутиб олиш анъаналари қандай? Ҳар бир халқнинг ўз тарихидан келиб чиқадиган урф-одати, анъаналари мавжуд. Янги йилда шу анъана ва қадриятлар байрам тантаналарида ўз аксини топади.

Кунчиқар мамлакат бўлмиш **ЯПОНИЯДА** янги йил кечасида ибодатхоналарда кўнғироқлар 108 марта бонг уради. Инсоннинг олти камчилиги бўлиши мумкин: хасислик, ёвузлик, аҳмоқлик, ишонсизлик ва ҳасадгўйлик. Кўнғироқлар бонг урган сари покланиш юз беради. Яқин давргача Японияда таваллуд кунини нишонлаш анъанаси йўқ эди. Кўнғироқнинг 108-бонги барча ёшларга бир рақамини кўшади—хатто байрам арафасида туғилган гўдак бир ёшли санала бошланади.

ХИТОЙДА Янги йил—чироқлар байрами ҳисобланиб, ой жадвали бўйича Янги йилнинг 15-кунида нишонланади. Янги йил эса фақат январь-февраль ойларида кириб келади ва баҳорнинг бошланишини эслатади. Хитойликлар ҳам кўп асрлар давомида совуқ ва изғирин билан чироқлар ёруғлиги остида хайрлашиб, табиатнинг уғғонишини кутишган. Чироқларни кўчаларга 12 та "шенсяо"—ҳар бир йилни қамраб олган жониворлар кўринишида қўйишди. Йил рамзи чироқларни безашда ҳам ўз аксини топади.

ҲИНДИСТОНДА йилнинг биринчи кунини асабийлашиш мумкин эмас, деб ҳисоблашади. Йил қандай бошланса, шу тариқа давом этади. Эрта туриб, ўзингизни тартибга келтиришингиз, келажак ҳақида ўйлаб, ўтмишни хотирлашингиз лозим. Кундузи эса ёйдан ўқ отиш бўйича мусобақалар ўтказилади. Кимнинг ёйи узоққа кетса, ёки ни-

шонга аниқ тегса ўша инсон йил давомида ғам-ташвиш чекмайди, унинг барча ишлари бароридан келади, деб ўйлашади.

КОЛУМБИЯ шаҳарларида байрамга бир кун қолганда кўчаларда кўлларида катта кўнғироқларни олиб юрган кишиларни учратиш мумкин. Улар эски йилни рамз этиб, кўнғироқчаларга ҳаётларида юз берган барча яхши кунлар ҳақидаги хотира тимсоли бўлган нималарнидир илиб қўйишади. Одамлар бир-бири билан миннатдорчилик оҳангида суҳбатлашиб, эски йилдан мамнун эканликларини айтиб, хайрлашади.

БИРМАДА Янги йил апрель ойининг ўрталари — йилнинг энг жазирама иссиқ кунига тўғри келади. Байрам йил даврлари оралиғи: куруқ мавсумнинг тугаши ва ёмғирларнинг бошланишини билдиради. Байрам кунлари кўчалар бўйлаб сув тўлдирилган идишлар ортлган юк машиналари мунтазам ҳаракатланиб туради. Машиналардаги ёшлар йўловчиларга сув узатишади. Пойтахтда куёш ботиши билан умумий байрам хориға Бирма оркестри кўшилади. Янги йилнинг биринчи кунида балиқларни ҳавзаларга қўйиб юбориш маросимини ўтказиш анъанага

айланиб қолган.

АФРИКАДА Янги йил шод-ёналарида олов, сув ва ўрмон арвоқлари бошчилик қилишади. Қишлоқ аҳли рақслар, медитация ва огизга тухум солиб чопиш маросимларига тўпланадилар. Маррага биринчи бўлиб етиб келган ва тухумни иккига бўлган киши ғолиб саналади. Янги йил рақслари маросимини фақат кучли иродага эга кишилар охиригача кузатишлари мумкин. Чунки рақс тушаётганлар томошабинлар кичкириги остида ўз таналарини пичоқ билан яраладилар. Яралардан деярли қон чиқмайди ва чан-

диқлар одамлар кўз ўнгида ўз-ўзидан йўқолиб кетади.

КУБА аҳли Янги йил арафасида идишларини сувга тўлдириб қўйишади. Ярим тунда эса дераза орқали эски йил муваффақиятли ўтган деб, сувларни тўкиб юборишади. Сув тўкиш давомида Янги йилнинг ҳам омадли келишини тилаб турадилар.

ИРЛАНДИЯДА Янги йилда барча эшиклар очилади. Ҳар ким хоҳлаган уйга кириб келавериши мумкин. Меҳмонларни вино билан сийлашади. Қадаҳ

сўзи эса "Шу уй ва бутун дунёдаги тинчлик учун", деган тилакдан иборат бўлади.

ГЕРМАНИЯДА соат эски йилнинг охирига дақиқаларини ура бошлаганда одамлар стул, стол, оромкурси устига чиқиб оладилар ва охириги зарба билан биргаликда эзгу тилаклар билан Янги йилга "сакрашади".

ГРЕЦИЯДА Янги йилда учрашувга ёки меҳмонга таклиф қилинганлар ўзлари билан тош олиб келиб, остонадан туриб уй ичига уни улоқтириб юборадилар ва "Уй эгаларининг бойлиги шу тошдай оғир бўлсин", дея ният қилишади.

ИТАЛИЯДА Янги йил кириб келиши билан барча эски нарсалар, уй жихозлари, кийим-кечақлар деразадан ташқарига улоқтирилади. Италияликлар янги йилда дардларимиз, ташвишларимиз шу эски буюмлар билан бирга уйимиздан чиқиб кетсин, деган ниятда юқоридаги ишни амалга оширишади.

ФРАНЦИЯ жанубида Янги йилда чашмадан биринчи бўлиб сув тўлдириб олган уй бекаси чашма олдига байрам дастурхонидан олиб келинган ширинликни қолдиради. Унинг ортидан келган аёл ширинликни олиб, ўрнига ўзиникини қолдиради. Шу тариқа уй бекалари кечгача бир-бирларини меҳмон қилишади.

АМЕРИКАДА эса кўчалар одам билан тўлиб кетади. Ўша кунини кимдир ҳаммани шампан виноси билан сийласа, яна кимдир танишу нотанишни "гамбургер" билан меҳмон қилиши мумкин. Энг муҳими, шу кунини турли миллат ва элатдан ташкил топган Америка диёрида минглаб чироқлар ёруғида одамлар туни билан рақсга тушишлари мумкин. Санта Клаус эса барча жойда ҳозир нозир бўлади.

“ILMU MA'RIFAT SOHIBLARI SOLNOMASI”

Belgilangan xonadan raqam atrofiga soat mili yo'nalishida. Quyida ta'riflangan, o'z ijodlari bilan tanilgan ilm-fan, adabiyot namoyandalari nomlarini yozing.

1. Sohibqiron Amir Temur davrida Samarqandda yigirma yildan ortiq yashab ijod qilgan alloma, 50 dan ortiq ilm-fanning barcha sohalariga oid asarlar muallifi. 2. Ozarbayjon mumtoz mutafakkir shoiri, xamsanavis. 3. XV asr oxiri — XVI asr boshidagi Xuroson va Eron, Hindiston tarixini aks ettirgan “Habib us-siyar” (“Turmush tavsiflari do'sti”) asari muallifi, O'rta Sharq tarixchisi. 4. XIX asr oxiri — XX asr boshidagi o'zbek milliy madaniyatining mashhur vakillaridan biri, ma'rifatparvar shoir, dramaturg, jurnalist, olim, davlat va jamoat arbobi. 5. O'zbek badiiy nasrining yetuk namoyandalari safidan faxrli o'rin olgan, “Zarbulmasal” asarini yozib qoldirgan yirik mumtoz ijodkor. 6. Muhaddislar sultoni, “Al-jome as-sahih” asari bilan tanilgan vatandoshimiz. 7. 783-850 yillarda yashab, ijod etgan buyuk matematik, astronom va geograf. “Aljabr va al-muqobala hisobi haqida qisqacha kitob” asari muallifi. 8. O'rta asrning buyuk qomusiy olimi, Yer sharining birinchi nusxasi — globus muallifi. 9. 824-892 yillarda yashagan hadis ilmi olimi, asarlari ichida “Al jomi” — payg'ambar alayhissalom hayoti va faoliyatiga doir muhim manbalari bilan tanilgan vatandoshimiz. 10. XVIII asr oxiri-XIX asr birinchi yarmida yashab ijod etgan, o'zbek adabiyoti tarixida mumtoz o'ringa ega bo'lgan shoira, lirik she'rilar va “Voqeoti Muhammad Alixon” tarixiy dostoni muallifi. 11. Xorazmning katta qasabalaridan birida 1075 yilda tavallud topgan tilshunos va adib, arab tilining “Lo'nda so'zlar manbai” izohli lug'ati, “Hikmatli so'zlar” muallifi. 12. Vatanimizda keng o'rganilib, o'zbek adabiyoti darsliklariga kiritilgan “Hibat ul-haqoyiq” asari muallifi, turkiy adabiyotning bizga ma'lum namoyan-dasi. 13. Markaziy Osiyo-dagi ilk tasavvufiy tariqat asoschisi Alisher Navoiy ta'rificha,

“Turkiston mulkining ulug' Shayx-ul-mashoyixi”, “Devoni hikmat” asari muallifi. 14. Asarlarida: “Jahonning shodligi yig'lsa butun, Do'stlar diydoridan bo'lolmas ustun” hikmatini yozib qoldirgan fors mumtoz shoiri. 15. “Devoni lug'atit turk” asari bilan ilm-fan tarixida e'zozlangan ilk o'rta asr madaniyatining buyuk arboblardan biri, tilshunos olim. 16. XIV-XV asrga mansub Markaziy Osiyo

nazariyotchisi va amaliyotchisi, ilk o'zbek dramaturgi bo'lgan ijodkor. 20. Buyuk falakiyotshunos olim, “Ziji Ko'ragoniy” asari muallifi, temuriyzoda hukmdor.

“O'ZBEKISTON YILNOMASI” KROSSVORDI

Quyida ta'riflangan voqea-hodisalar sanasini shakldagi yoylar bo'yicha raqamlar bilan yozing.

O'ngga: O' — Poytax-

Respublikasi milliy valyutasi muomalaga kiritilgan sana. K — Toshkent shahri O'zbekiston Respublikasi poytaxti etib belgilangan yil. I — Hozirgi Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti tashkil etilgan sana. S — O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi tashkil etilgan yil. T — Hozirda “Xalq ta'limi” nomi bilan nashr etilayotgan jurnal nashkil etilgan sana. O —

ishga tushirilgan yil. Z — “Zarafshon — Nyumont” — birinchi o'zbek-amerika qo'shma korxonasi oltin ishlab chiqara boshlagan yil. B — Asaka shahrida mamlakatimizda birinchi avtomobil zavodi ochilgan sana. E — Duxoro shahrining 2500 yilligi nishonlangan sana. K — Mamlakatimizda “Ayollar yili” deb e'lon qilingan yil. I — Samarqandda O'zbekiston Davlat universiteti ochilgan yil. S — Katta Farg'ona kanali qurilishi amalga oshirilgan sana. T — Farhod nurxonasi ishlay boshlagan yil. O — Xorazm Davlati tuzilgan yil. N — Toshkent televideniyesi ilk bor ko'rsatuv boshlagan yil.

MUAMMONOMA

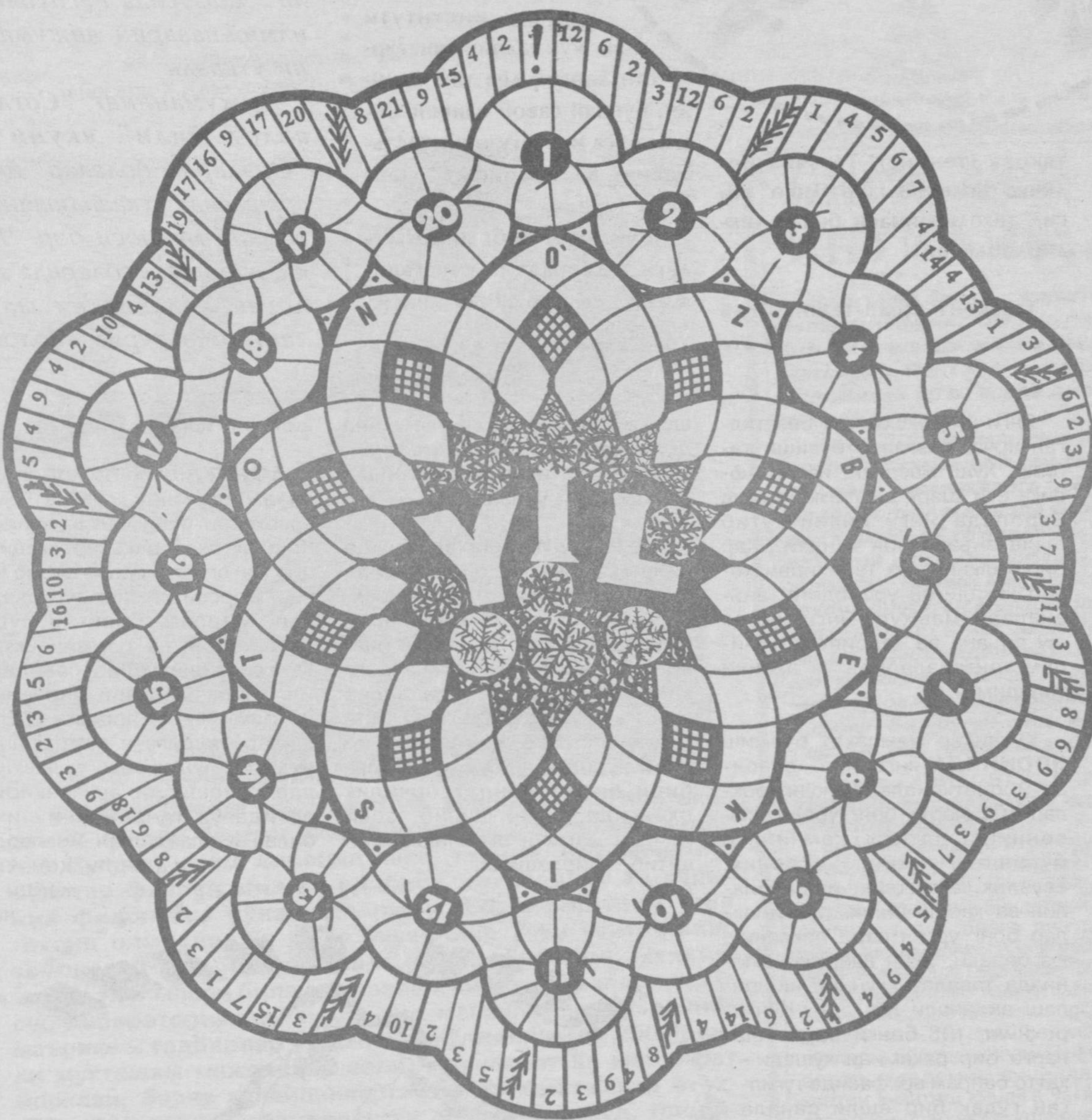
Ochqich so'zlar: 1. “Hidoya” asarini yozib qoldirgan fiqh-islom huquqshunos allomasi bo'lgan vatandoshimiz — 14, 3, 7, 20, 4, 2, 6, 2, 4, 5. 2. XV asr muarrix “Matlabi sa'dayn va majma'i bahrayn” (“Ikki saodatli yulduzning chiqishi va ikki dengizning qo'shilish joyi”) asari muallifi — 15, 3, 14, 3, 7, 19, 3, 2, 1, 4, 5. 3. “Dil ba yoru, dast ba kor”, ya'ni “doimo ko'ngling Allohda bo'lsin, qo'ling esa ishda” g'oyasini ilgari surgan tasavvufiy tariqat asoschisi — 2, 3, 19, 18, 8, 3, 2, 1. 4. Fors-tojik mutafakkiri, mumtoz shoiri — 12, 6, 14, 4, 5. 5. Ma'rifatparvarlik g'oyalarini asarlarida ilgari surgan xivalik o'zbek shoiri — 3, 11, 3, 13, 21, 16, 3, 7. 6. Xoja taxallusi bilan ijod qilgan o'zbek shoiri va adibi merosiga mansub asar — 10, 17, 9, 13, 6, 7.

Endi shakl atrofidagi raqamlarni ochqich javoblaridagi mos harflar bilan almashtirib muammonomani hal eting.

Ulardan siz azizlarga atalgan tabrik so'zlarimizni bilib olasiz.

Foziljon ORIPOV
tuzdi.

AYLANMA KROSSVORD

mamlakatlarining siyosiy va madaniy hayotiga oid qimmatli manba bo'lgan “Mujma ut-tavorix” (“Tarixiy sanalar yig'indisi”) asari muallifi, muarrix. 17. 1998 yilda yurtboshimiz farmoni bilan 1200 yillik tavallud sanasi keng nishonlangan falakiyot va riyoziyot olimi. 18. O'rta asr tarix fanining taniqli namoyandalardan biri, mashhur fiqh olimi Sayyid Burhoniddin Marg'iononiyning “Hikoya” asariga “Viqoya ur-rivoyat fi masoil ul-hidoya” (“Hidoya masallarini hikoya qiluvchi rivoyatlar”) nomli sharh muallifi, muarrix. 19. Turkistonda jadidlarning tan olingan rahnamosi, yangi maktab g'oyasining

timizda Alisher Navoiyga haykal o'rnatilib, ziyoratgoh, milliy bog' barpo etilgan yil. Z — O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi qabul qilingan yil. B — Vatanimizda “Sog'lom avlod uchun” ordeni ta'sis etilgan yil. E — O'zbekiston

O'zbekiston Respublikasi Davlat arxivi tuzilgan yil. N — Poytaxtimizda metropolitenning birinchi yo'nalishi foydalanishga topshirilgan yil.

Chapga: O' — mamlakatimizda avtomobil va transport yo'llari instituti

Gazetamizning 2000 yil 23 dekabr sonida berilgan “O'zbekiston iqlimi” test-krossvordining javoblari AYLANMA KROSSVORD

Belgilangan xonadan raqam atrofiga soat mili yo'nalishida: 1. Mo'tadil. 2. Farg'ona. 3. Siklon. 4. Tekislik. 5. Yomg'ir. 6. Amudaryo. 7. Baland. 8. Sumalak. 9. Qizilqum. 10. Qarshi. 11. Shimol. 12. Bahor. 13. Sibir. 14. Termiz. 15. Salqin. 16. Dengiz. 17. Qishloq. 18. Qahraton. 19. Mirzacho'l. 20. Saraton. 21. Subtropik. 22. Toshkent. 23. Harorat. 24. Serquyosh. 25. Oktabr. 26. Ustyurt. 27. Hindiston. 28. Izg'irin. 29. Xovos. 30. Sovuq. 31. Quruq. 32. Quyosh.

33. Shudring. 34. Garmel. 35. Lalmi. 36. Iqlim. 37. Muhofaza. 38. Atmosfera. 39. Arktika. 40. Afg'on. 41. Namlik. 42. Kamalak. 43. Kuz. 44. Zarra. 45. Avgust. 46. Tut. 47. Tropik. 48. Ko'kat. 49. Turon. 50. Nok. 51. Ko'mir. 52. Radiatsiya. 53. Andijon. 54. Nukus. 55. Sel.

MUAMMONOMA

Navro'z — bahorgi teng kunlik, 21 martdan boshlanadi. Mehrjon — kuzgi tengkunlik, 23 sentyabrdan boshlanadi.

УСТОЗИМ

Устозлар тоғ эрур, устозлар — Замин,
Кўксида уйғотар Кўёш лоласин.
Ҳар лаҳза улуғлаб эзгулик номин,
Саодатга элтар одам боласин.

Маърифат аталмиш бир сеҳр ила
Бу кўҳна дунёга бергансиз сайқал,
Бугун қад тиклади чин меҳр ила
Кўнглимда Сизга деб бир шеърий хайкал!

Устоз сабоғидан туғилар ҳайрат,
Назмга кўчади дилдаги калом.
Шогирдлар қалбида жўшқинлик, ғайрат,
Илмга бош эгдим, илмга салом!

Кўнглини кўнглига сўйиб
Сиз бизни етаклаб илми Қасрга.
Маърифат машъалини тутганча баланд,
Устозим, хуш келдик, янги асрга!

Ашурали БОЙМУРОД

ЙИЛЛАР ЧОРЛАР
БИЗНИ...

Янги йил жом тутар қадоқ кўлларга,
Қайноқ ҳарорати дилларни ёқар.
Йиллар чорлар бизни қутлуғ йўлларга,
Орзулар кўкида мавж урар баҳор,
Ажаб, далада-ку тинмай қор ёғар.

Янги йил халқимга бахт этар инъом,
Дехқонга кийдиран зафардан гултож.
Кўлларга лиммо-лим тўлдирилган жом,
Дилларни тарк этмас бир лаҳза қувонч,
Дастурхон тўқиндир, тошқиндир илҳом.

Пахтакор хирмонин этади кўз-кўз,
Бинокор хурсанддир қурган уйдан.
Чўпон сурув ҳайдаб қувончи чексиз,
Бастакор маъмундир жўшқин куйидан,
Шоир газалида қуйма ҳар бир сўз.

Янги йил оқшоми нақадар хушхон,
Фаровон элимнинг бу турмуш тарзи.
Дўстлар қучоқ очиб кутади меҳмон,
Янги йил ҳар дилда лиммо-лим орзу,
Бизни қутлар бу кун замини замон.

Баҳодир ўРИНОВ,
Паст Дарғом туманидаги 13-мактаб
ўқитувчиси

КИШ

Киш келди, яна ўз саховатини
Мустақил ўлкамга ҳадя айларок.
Дилларга жо қилиб тароватини,
Хуш келдинг, деймиз биз қарши оларок.

Фасллар алмашар ҳар йил тўрт бора,
Табиат қонуни азалдан шундай.
Уни ўзгартмоққа излама чора,
Ёруғлик қўмсаган қоп-қора тундай.

Хадемай ўтади совуқ кунлар ҳам,
Оқ кўрпа остида уйғонар баҳор.
Сахий далада бўларок малҳам,
Сингиб кетар барча ёққан момик қор.

Илик кунлар келиб, сеп ёйиб баҳор,
Манглайни тер босар қизгин ишлардан.
Совуқ кунлар ўтар, лек парвардигор
Ўзинг асра юртни қалби қишлардан.

Мухаммад СОИП,
меҳнат фахрийси

ЛАТИФАЛАР

Ўқитувчи Маликадан сўради:

— 88 ни қоқ ўртасидан айриб бер-чи! Малика:

— Узунасига тўртта 3, қўнда-лангига тўртта 0.

Қорбобо бир болакайдан сўрабди: — Ёшинг нечада?

— Уйда олти, мактабда етти, автобусда тўрт ёшдаман.

Қорбобо Ҳилолага қараб дебди:

— Кўлингни оч, конфетларни сочман.

— Яхшиси дадамга соча қолинг.

— Сен конфетларни ёқтирмайсанми?

— Ёқтираман, дадамнинг кўллари каттарок-да!

— Битта одам шунча хато қилиши мумкинми? — дебди ҳисоб ўқитувчиси Алишернинг дафтари текшириб бўлгач.

— Бу битта одамнинг хатоси эмас, менга дадам ҳам ёрдам берди.

Кўзбойлагич томоша-бинлар ўтирган залдан бир болани чақириб дебди:

— Қани болакай, сен мени биринчи марта кўраётганингни томоша-бинларга айтиб бер-чи!

— Ҳа, дада!

Баҳриддин ТУРҒУНОВ
тўплади.

Байрам
муножираси

ТИЛАК

Янги аср, янги эра бошланмоқда,
Билмам, балки кимнинг кўнгли ғашланмоқда
“Янги замон учун” шиор ташланмоқда,
Умид билан боқинг дўстлар янги йилга!

Истиффорлар айтинг ҳар бир отган тонгга,
Ғийбатлардан холи бўлинг, ташланг ёнга.
Дастурхони тўлсин элнинг нону, донга
Яхши умид билан кутинг янги йилни!

Янги йилда янги омад кулиб боқсин,
Қорбобо ҳам бахт улашиб эшик қоқсин.
Қалбингизда эзгуликнинг қони оқсин —
Омонлик-ла кўришайлик янги йилда!

Адоватнинг эшигини ёпайлик, дўст,
Онамизни йўқлаш учун чопайлик, дўст.
Яқинларни қутлашга вақт топайлик, дўст,
Ёруғ юз-ла кўришайлик янги йилда.

Гулчехра ШАҲОБИДДИН қизи,
РТМ Маънавият ва маърифий
ишлар бўлими бошлиғи

МЕН КОСМОНАВТ
БЎЛАМАН

Осмондаги юлдузларга
Қараб ҳайрон бўламан.
Қачон мен ҳам самоларга
Парвоз қила оламан?

Осмондан туриб мен ҳам
Ер шарини кўраман.
Ўз юртимни унда топиб,
Олтин зарлар ўрайман.

Ишонаман, вақти келиб,
Мен космонавт бўламан.
Самонинг сирларини,
Ўз халқимга айтаман.

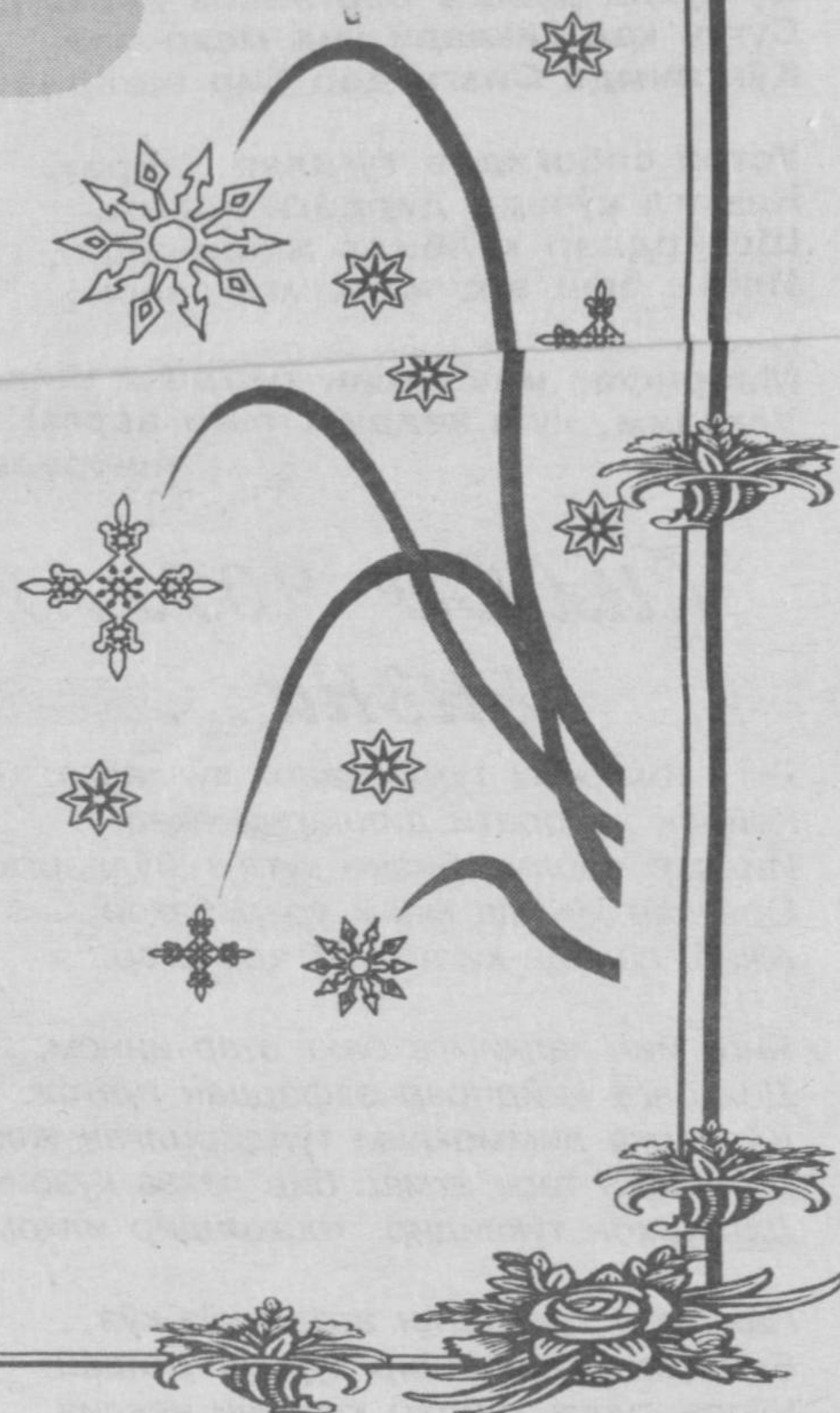
Гулноза АЛИҚУЛОВА,
Тошкент шаҳридаги 241-мактабнинг
3-синф ўқувчиси

Ўткир ПЎЛАТ

**Навоий вилояти Қизилтепа тумани “Куйимозор”
ширкат хўжалиги бошқаруви**

**Юртимиздаги баъла истлоз-
мурабийларни янги йил,
янги аср ва янги минг
йилликнинг бошланиши
билан муборақбод этади!**

ЁШЛАР ТЕАТРИ— БОЛАЛАРГА

Аббос Бакиров номидаги Андижон давлат ёшлар театри ижодий жамоаси ташаббуси билан вилоятда 2000 йилнинг 25 декабридан 2001 йилнинг 10 январигача “Бор эканда, йўқ экан” деб номланган театр томоша кунлари эълон қилинди.

“Оналар ва болалар йили” муносабати билан театр жамоаси томонидан ишлаб чиқилган дастурга асосан, шу давр ичида вилоят шаҳар ва қишлоқ болалари театрга таклиф этилиб, уларнинг кўнгилдагидек маданий хордиқ чиқаришлари ташкил этилади. Ўн беш кун давомида болалар учун театрда улар севган эртак қаҳрамонлари билан учрашувлар, улар иштирокида сахна асарлари томошалари ҳамда республикамизнинг таниқли ёзувчи, шоир ва бастакорлари билан қизиқарли учрашувлар ташкил этилади.

Шунингдек, вилоят “Лола” кўғирчоқ театри артистлари ҳам янги аср бўсағасида ва унинг биринчи ҳафтларида болаларга “Янги йил арчаси” байрам дастурини тақдим этади.

«Туркистан-пресс»
Андижон вилояти

Мирзо Улуғбек тумани маънавият ва маърифат маркази

**Мамлакатимизда истиқомат қилаётган барча
фуқароларни, жумладан, таълим, маданият ва
маърифат соҳасида қалб кўрини, кўз нуруни
тўкаётган минглаб касб эгаларини 2001 йил—янги
аср, янги учинчи минг йиллик билан самимий
қутлайди!**

**Ишончимиз комилки, келгуси XXI аср халқимиз
онги, тафаккури яна ҳам юксаладиган давр
бўлади! Бунда Маънавият ва маърифат эса
халқимизни тафаккур ҳурлигига олиб чиқувчи
воситага айланади.**

Инсоният XXI асрга янгича интилиш, янгича тафаккур билан кириб келмоқда. Замондошимиз, ўзининг тарихини чуқур англаш орқали истиқболга борадиган, бунёдкорлик фаолиятини кенг йўлга қўйишда янги куч ва маъна манбаларини қайта кашф этмоқда. Шундай нодир ва ҳаётбахш қудрат маздан—улуг ва донишманд аждодларимиздан бири, диний аллома Низомиддин Қосим Шайх Азизон ҳазратларидан келадиганини эътироф этиш жоиз. XVI асрда яшаб, ислом динининг софлиги, инсон маънавий

ти Навоий шаҳри таркибида Кармана туманини ташкил этиш туғрисидаги қарорда Кармананинг бир қанча тарихий ёдгорликлари қатори ҳазрат Қосим Шайх мақбараси мажмуасини ҳам қайта таъмирлаш дастурини ишлаб чиқиш, амалга ошириш курсатилди. Бу хайрли тadbир жадал суратда амалга оширилмоқда.

Рисола Ўзбекистон Президент И.Каримовнинг “Биз ҳаммисиз улуг аждодларимиз билан ифтихор қиламиз. Уларнинг хотираси ҳозир ҳам она заминимизни шарафга буркаб турибди. Ана шундай муътабар зотлардан бири, табаррук хоки Зарафшон тупроғида ётган

лиги ҳақида ҳам диққатга молик маълумотларни баён этадилар, шунингдек, ҳали фанда маълум бўлмаган тарихий шахслар Мир Сайид Баҳром, Хужа Хусрав, Мавлоно Ориф Деҳгароний ҳамда мемориал ёдгорликлар, Работи Малик, Сардоба, Мирзачорбоғ каби обидалар ҳақида ҳам кенг мулоҳаза юритадилар.

Аллома ҳақидаги тарихий далил ва ривоятларни урганган муаллифлар чуқур тадқиқ этолмаган манбалар ҳақида ҳам маълумот берадилар. Улар жумласига Абу Муҳаммад Толибнинг “Матлаб ат-толибин”, Муҳаммадийер ибн Араб Қатагоннинг

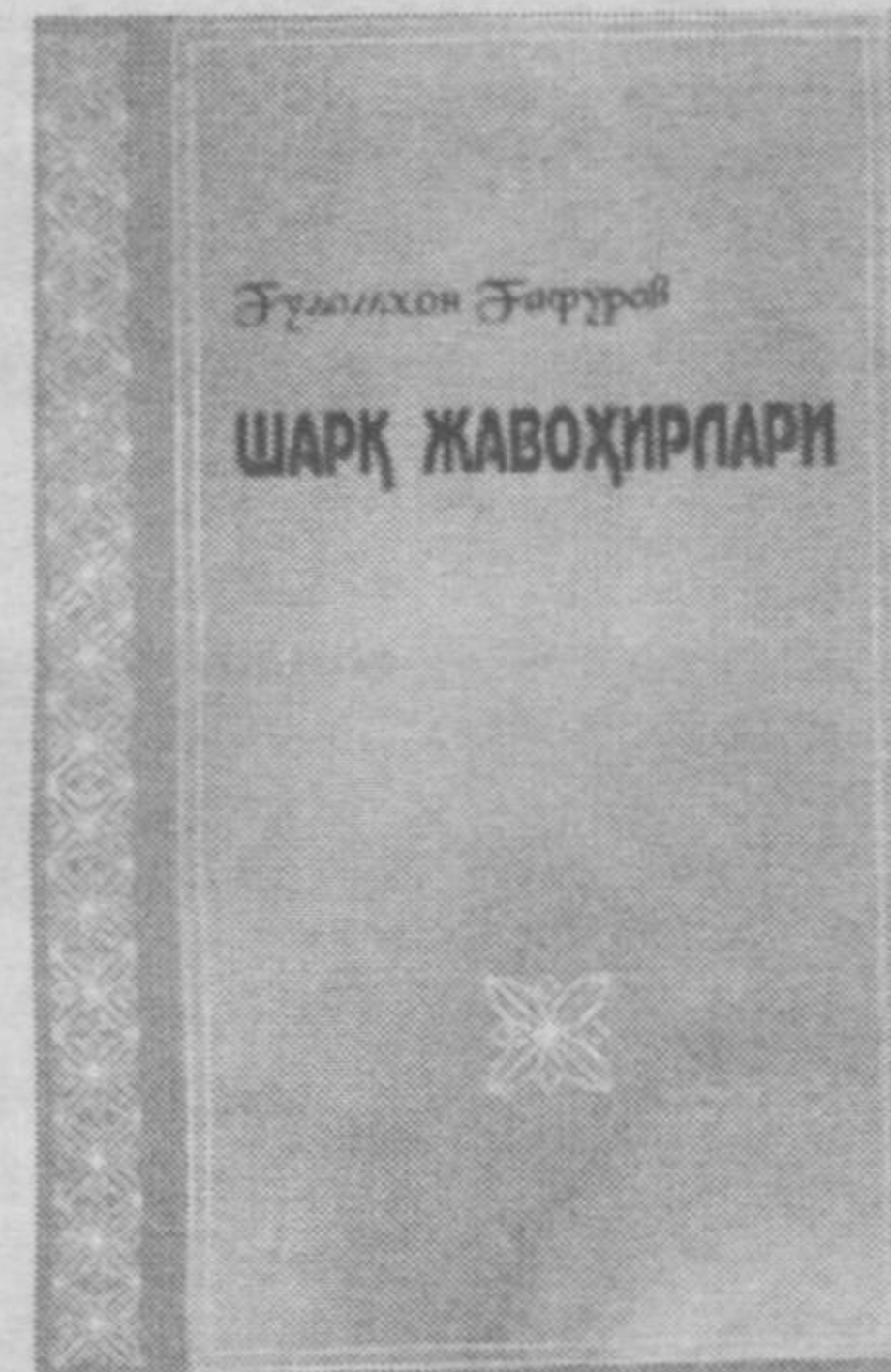
ҳақида Муҳаммад Тоҳир Эшоннинг “Тазкират ул-авлиё” асарида батафсил ёритилган. Рисолада Қосим Шайхнинг ўқиш-урғаниши, ўзига муридлар туплаши ва шу аснода машхур инсонга айланиш жараёни кенг шарҳланиб, илмий нуқтаи назардан урганилган. Унга Бухоро ҳукмдори Абдуллаҳон ўз пири сифатида эътиқод қўйган. Шу боисдан ҳам хижрий 966 йилда (милодий 1558 йили) Карманда Хонақоҳ барпо этган. Қосим Шайхнинг маънавий таъсир доираси жуда кенг бўлиб, Туркистон, Утроқ, Хоразм аҳлини қамраб олган ва бу юртларда ҳам унинг номини боқий ётувчи улаб муридлари, шоғирдлари яшаб, ишини давом эттирдилар.

Қосим Шайх 1579 йили Карманда вафот этди. Бугун Президентимиз назари тушган Карманда энг азиз ва энг муқаддас зиёратгоҳлардан бирига айланган унинг қабри ва хонақоҳи алоҳида эъзозда.

Соҳибқаромат Қосим Шайх Азизон: “Биз ўзимизни шу диёр аҳли учун фидо қилдик”, деган эканлар (“Абдуллонома”, 2-жилд, 248-бет). Ҳақиқат-

ЖАВОҲИР КИТОБ

“Шарқ жавоҳирлари” жозибадор, ярашиғли, шарқона, халқона ном. Дарҳақиқат, Имом ал-Бухорийнинг ўзи, ижоди улкан бир уммон, китоблари бебаҳо жавоҳир. Махмуд Қошғарий минг йил муқаддам сўз дурлари териб, ажиб китоб тартиб бериб, тилимизнинг бой имкониятларини, нозик товланишларини оламга намойиш этиб, исботлаб қўйган забардаст аллома. Алишер Навоий — сўз мулкининг султони, даҳо санъаткор. Камолитдин Бехзод — жаҳон мусавирлари қарқашонида ярқираб, порлаб турган юлдуз... Хуллас, китобда нақл қилинган, меҳр билан ёзилган зоти бобаракотларнинг ҳар бири бир дур, бир тарих. Дурлар бирма-бир терилиб, салмоқли, гўзал жавоҳирлар тизими ҳосил қилинганидек, маданиятимиз, маънавиятимиз тарихида улкан из қолдирган бобокалон олим-

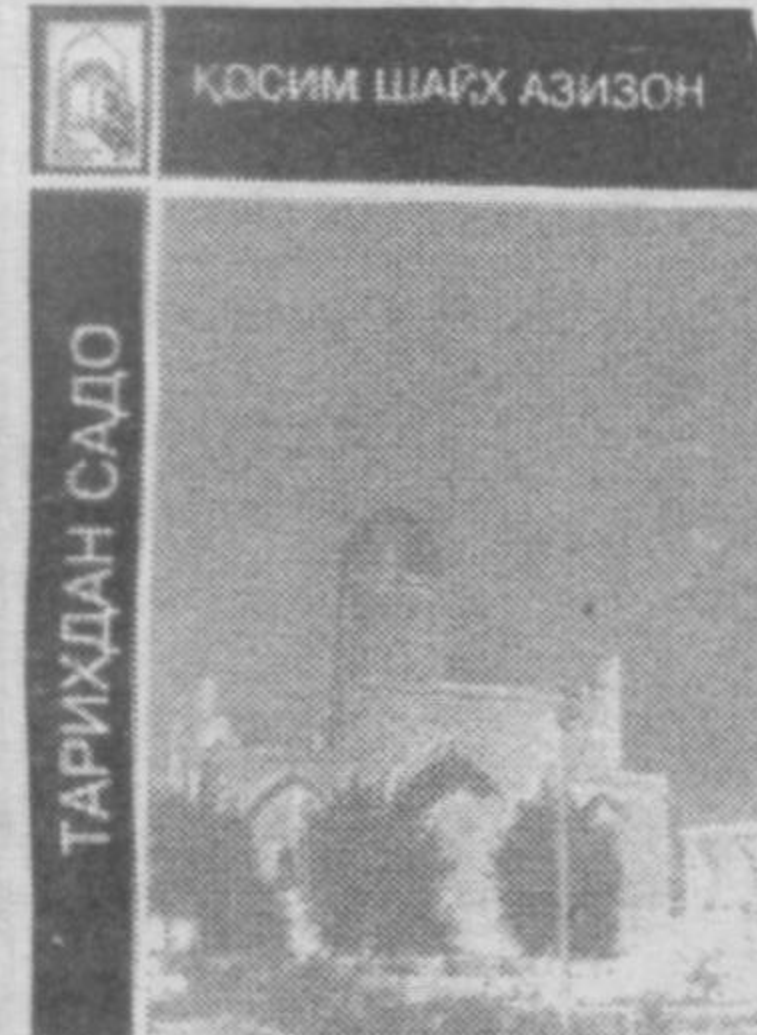
лик даъвосидан тамоман узоқлиги, “фақир киши панада” қабилда иш тутиши, ўзини четга олиб юриши ва бошқа фазилатлари уни тўлиқ англашимизга “халақит берган экан”. “Шарқ жавоҳирлари” кўзимизни очди. Китобнинг илк боби “Боқий маданият сарқашмалари” далил, маълумотларга бойлиги, теран фикр-мулоҳазалари, қамровининг кенглиги билан кишини ўзига ром этади, ҳузур қилиб бошқа бобларини ҳам қўймай ўқийсиз. Айрим мақолалари илгари матбуот юзидан кўрган, жамоатчиликнинг диққатини тортган эди. Лекин муаллиф мақолаларни қайта кўздан кечиргани, янги далил, фикрлар билан бойитгани кўриниб турибди. Қайси манбадан, кимнинг китоби, тадқиқотидан фойдаланган бўлса, келтириб ўтибди, муаллиф фикрларини давом эттирибди.

Кўхна тарихимиз, маданиятимиз, обидаларимиз билан таниш бўлсан деган киши, албатта, ушбу китобни хатм қилиши, бошқаларга ҳам тарғиб-ташвиқ қилиши керак. Яхши китобни жавоҳирга ўхшатиш жоиз бўлса, Фулом Фафур китоби ҳам жавоҳирлар тизмасида ярқ этиб, нурзиё тартиб турадиган мўъжаз жавоҳир бўлибди.

Китоб “Маънавият” нашриётида 3000 нусхада чоп этилди.

Сайди УМИРОВ

ДОНИШМАНД ҲАҚИДА РИСОЛА

кланиши, имон-этиқодининг қомилликка интилишдаги урнини ўз ҳаёти мисолида намуна қилиб курсата олган Қосим Шайх бугун ҳам асрлар оша бизни камтар ҳамда улугвор, бағри кенг ва саҳий, теран фикрли бўлишга ундаб келадигандек, назаримизда.

Утган йили таниқли олимларимиз С.Иноятов, Х.Тураев ва М.Саидовлар томонидан А.Қодирий номидаги халқ мероси нашриётида чоп этилган “Тарихдан садо” туркумидаги “Қосим Шайх Азизон” рисоласи ана шу аллома ҳақида.

Адабиётларда Қосим Шайх ҳақида ниҳоятда кам маълумот сақланганки, улар тўлиқ бир тадқиқот учун етарли эмас.

Юртбошимиз Навоий вилояти сайловчилари билан учрашувда Кармана тарихи, хусусан, Қосим Шайх Азизон ҳаёти урганилиб, авлодларга етказилиши зарурлигини алоҳида уқтириб ўтидилар. Қувончлиси шундаки, Президентимизнинг бевосита раҳбарлигида Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 27 майда “Навоий вилоя-

суфий аллома Низомиддин Қосим Шайх ҳазратларидир”, деган муътабар фикрлар билан бошланади. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиги, Халқаро Амир Темур Хайрия жамғармаси раиси Бурибой Аҳмедов сўз бошисидан рисо- ланинг илмий-амалий аҳамияти, долзарблиги ва ҳаётийлиги алоҳида таъкидлаган.

Китобдан “Президент назари тушган юрт”, “Қосим Шайх Азизоннинг маънавий-руҳий силсиласи”, “Қосим Шайх Азизоннинг ижтимоий-сиёсий фаолияти”, “Эл эъзозлаган шайх”, “Қосим Шайх Азизон ва Жўйбор хужалари”, “Қосим Шайх ёдгорлик мажмуаси” каби мақолалар ҳамда шу ёдгорликка тааллуқли бир қанча суратлар урин олган.

Рисоланинг ўзига хос хусусиятларидан бири шундаки, муаллифлар Қосим Шайхнинг яшаган даври ва аллома ҳаёти ҳақида фикр юритиб, шунга боғлиқ равишда кўхна Кармананинг бундан 400 йил олдинги тарихи, жўғрофияси, Бухоро ва Самарқанд каби қадим шаҳарлар қатори улкан маданий-материал марказ, олимлар, шоир ва адиблар яшаган маънавий маскан бўлган-

“Мусаххир ул-билод”, Мир Муҳаммад Амин Бухорийнинг “Муҳит ат-таворих”, Ҳасанхўжа Нисорийнинг “Музаққир ул-аҳбоб”, Муҳаммад Тоҳир Эшоннинг “Тазкират ул-авлиё” каби асарларини курсатиб утиш жоиздир. Улар қадим тарихимиз ва аждодларимиз меросини урганишда янги саҳифалар очиши шубҳасиздир.

Ҳазрат қутб ул-авлиё Қосим Шайх Азизон тахминан XVI аср бошларида Карманда таваллуд топди. У тасаввуфнинг жаҳрия (зоҳирий зикр) сулукига мансуб бўлиб, маънавий-руҳоний силсиласи ҳазрат Хужа Аҳмад Яссавийга боғланади. У Аҳмад Яссавийдан бошланган жаҳрия силсиласида 13-ҳалқада туради: Хужа Юсуф Ҳамадоний, султон ул-орифин Хужа Аҳмад Яссавий, Ҳаким ота, ҳазрат Занги ота, ҳазрат Сайид ота, ҳазрат Садр ота, ҳазрат Элом ота, Шайх Алишайх, Мавдуд Шайх, Ходим Шайх, Шайх Жамолитдин, Шайх Худойдод, Хужа Муллои Нурий, Қосим Шайх. Қосим Шайхнинг бузруквор шайх даражасига етишишида Шайх Худойдод валийнинг таъсири катта бўлди. Бу

дан ҳам, азиз инсон Қосим Шайх ибратли йўлининг вориси, давомчиси бўлиш шарафли. Диний арбоб, халқ фидойиси, тинч-фаровон ҳаёт тарафдори сифатида хотирамиздан урин олган Қосим Шайх меросини ўқиб-урганиш, унга содиқ бўлиш баркамол авлоднинг муқаддас бурчи бўлиб қолиши зарур. Токи, биздан ҳам авлодлар ибрат олгусидир.

Р.ҚАРШИЕВ,
тарих фанлари
номзоди, доцент,
Х.ПҲЛАТОВ,
фалсафа фанлари
номзоди, доцент

ларимиз, санъаткорларимиз ҳақидаги мазмундор бадилар жамланиб, марокли бир китоб юзага келибди ва у буюк аждодларимиз ҳақида яхлит тасаввур бераётгани билан қимматли.

Раҳматли Фулом Фафурнинг савияси кенг, қалами ўткир, билимдон, мулло одамлигини билардигу, бу қадар қамрови кенг, фикри теран, кўхна тарихимиз, қадриятларимиз шайдоси, зукко тадқиқотчи-ташвиқотчи эканлигини билмас эканмиз. Қолаверса, дўстимизнинг табиатан ўта камтарлиги, хокисорлиги, шухратпараст-

“Бошланғич таълим” журнали иқтидорли, изланувчан, фидойи бошланғич синф ўқитувчиларининг энг яқин кўмакчиси. Улар журнал материалларидан фойдаланиб, дарс режаларини тузадилар, дарсларини янги-янги мавзулар билан бойитадилар, ўқиб ўрганадилар.

Яқинда журналнинг ушбу йилдаги сўнгги сони босмадан чиқди. Ҳар сафаргидек

ушбу 5—6-сонлар ҳам муаллим ва муаллималар кутганидек ранг-баранг ҳамда қизиқарли мавзуларга бойдир. Дастлабки саҳифада босилган профессор Абдуллажон Бегматовнинг “Миллий истиқлол ғояси ва таълим тизими” мақоласи устозлар учун айна фойдалидир.

Мамлакатимизда таълим-тарбия тизимини ривожлантириш,

ғлом авлод учун” ордени яна фидокорликка чорлайди”, деб ёзади навоийлик ўқитувчи Гулбаҳор Раҳмонова.

Бошланғич таълимда таълим стандартларига қандай амал қилинапти, ютуқларимиз нимада, мазкур йўналишдаги фаолиятда қандай камчиликлар ва муаммолар мавжуд, уларни бартараф этиш учун таълим бошқа-

УСТОЗЛАРНИНГ БЕМИННАТ ЁРДАМЧИСИ

“Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”ни амалга ошириш, ёшларга замонавий талаблар даражасида билим ва тарбия беришдаги фидокорликлари учун мукофотланган бир гуруҳ устоз ва мураббийларга табрик ва уларнинг дил сўзлари “Сўз — мукофотланганларга” рўкни остида берилган. “Менга берилган улкан мукофот — I даражали “Со-

руви органлари, муассасалари ва жамоалари қандай ишларни амалга оширишлари керак? Ушбу саволларга Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирининг биринчи ўринбосари, педагогика фанлари номзоди Рустам Ахлиддиновнинг “Таълим стандартлари — амалда” рўкни остида босилган “Бошланғич таълим сифати мониторин-

ги” мақоласидан жавоб топиш мумкин.

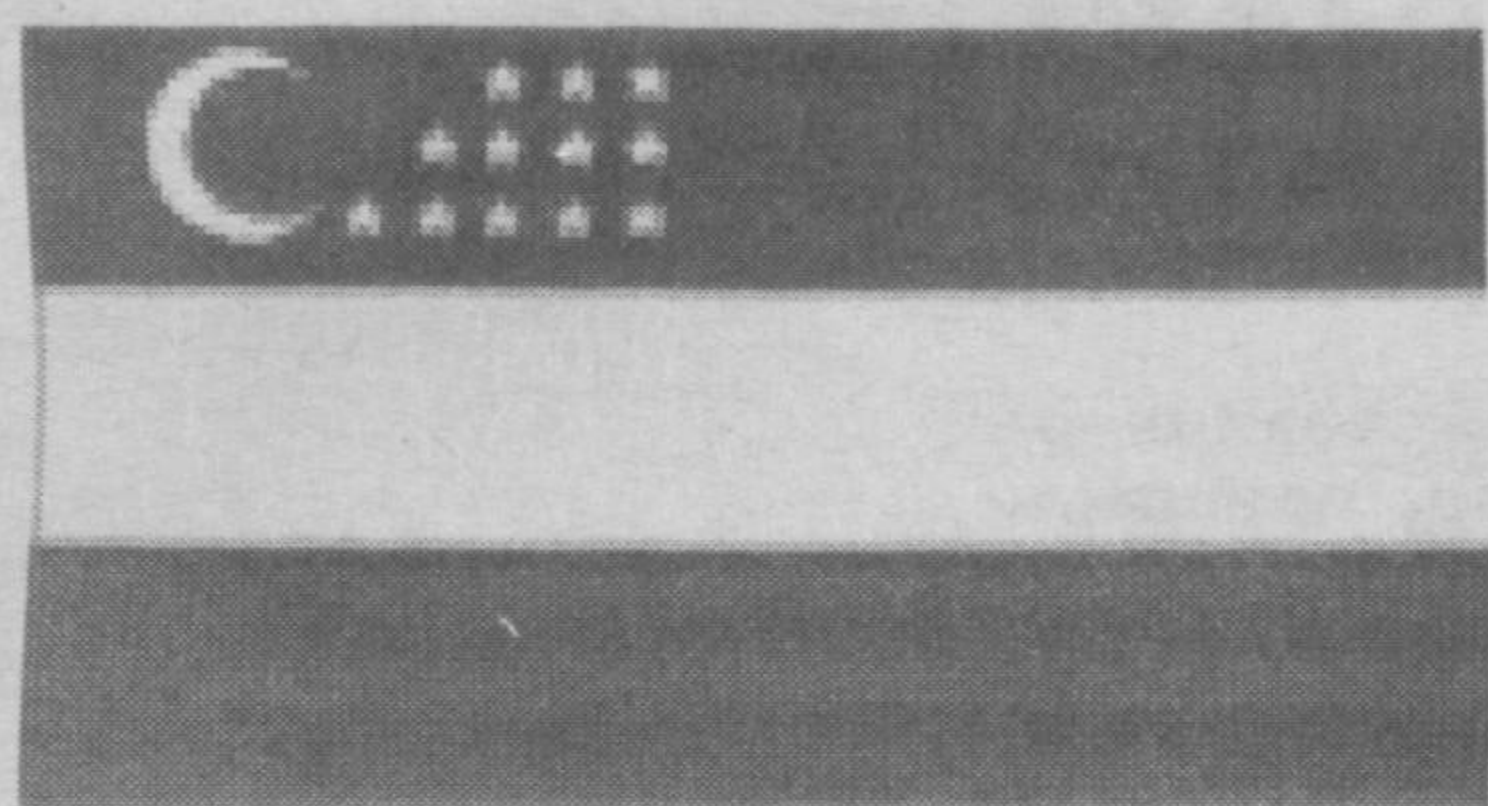
Яқиндагина Ўзбекистон халқ ўқитувчиси унвонига сазовор бўлган Мунаввар Бозорбоевнинг “Нотиклик санъати” мақоласи маънавиятимизни тарғиб қилишга бағишланган. 1-синф

Jurnallarning yangi sonlarida

для 2-3-4-класса школ с узбекским языком обучения” мақоласи билан танишадилар.

Булардан ташқари, “Ҳаётий фаоллик омиллари”, “Донишмандлар шукроналик ҳақида”, “Баҳоуддин Нақшбанд асарларида ахлоқ масалалари”, “4-синфлар учун математика дарси”, “Каштачилик санъати”, янги дарслик ҳақида хабар ва бошқа илмий-методик мақолалар берилганки, улар барча журналхонларга маъқул тушади, деб ўйлаймиз.

Азиз журналхонлар! Фурсатдан фойдаланиб, сеvimли журналнингизга 2001 йил учун обуна давом этаётганлигини ҳам унутмасиз, деб умид қиламиз. **Якка тартибдаги обуначилар учун, корхона ва ташкилотлар учун умумий нашр индекси: 802.** Яна шуни ҳам таъкидлаймизки, журнал фақатгина обуна йўли билан тарқатилади. Демак, имкониятни бой берманг!

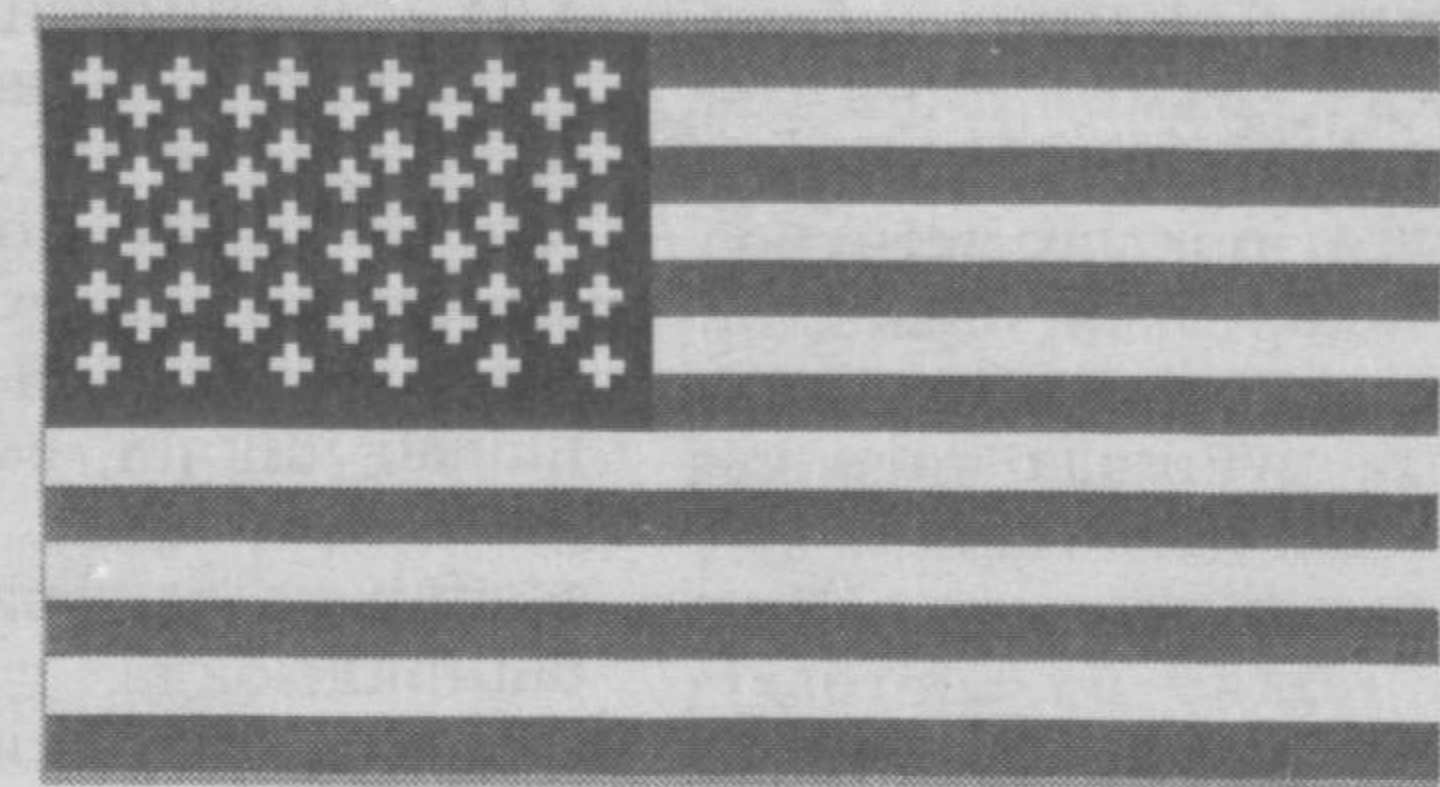
AMERICAN COUNCILS

ХАЛҚАРО ТАЪЛИМ БЎЙИЧА
АМЕРИКА КЕНГАШЛАРИ

АСПРЯЛ▲АКСЕЛС

Инглиз тили ўқитувчилари диққатига!

Агар Сиз

- 2001 йилнинг ёзида Вашингтон ва Нью-Йорк шаҳарларининг диққатга сазовор жойларига ташриф буюриш, америкалик ўқитувчилар билан учрашиш, инглиз тилингизни такомиллаштириш, компьютерда ишлашни мукамал ўрганиш; АҚШ тўғрисида ва унинг ўқитиш методлари билан танишиш имкониятини берадиган 7 ҳафталик малака ошириш семинарида қатнашишни;
- Синфингиз ва мактабингиз учун мукофот (компьютер, ксерокс машинаси, аудиоманитофон, инглиз тили дарсликлари, кассеталар, лўғатлар ва ҳоказо) ютиб олишни;
- Республикада энг яхши инглиз тили ўқитувчиларидан бири бўлишни

ИСТАСАНГИЗ

у ҳолда АКСЕЛСнинг қуйидаги шаҳарларда жойлашган офисларидан анкета олиб, тезда тўлдиришингиз ва 2001 йил 15 январгача топширишингиз керак.

“Ўқитишдаги аълочилик мукофоти” дастури

АКСЕЛС, 700031, Тошкент ш., Конституция кўч., 68. Тел: (371) 152 12 81; 152 12 86

742000, Нукус ш., Сараев кўч. 1-, 2-қават
(361) 222-89-57, 222-88-67

accels@actrnu.bcc.com.uz

705018, Бухоро ш., Эшоний Пир кўч., 2.
(36522) 4-22-46

accels@bukhara.silg.org

703000, Самарқанд ш., Университет кўч., 15,
СамДУ, 11-хона (3662) 31-18-16, 31-22-08
accels@actrsam.bcc.com.uz

716000, Наманган ш., А. Хўжаев кўч., 54,
Наманган Давлат Университети (36922) 6-27-50
accels@actrnam.bcc.com.uz

Дастурда қатнашиш шартлари:

- Инглиз тили ёки АҚШ мамлакатшунослиги ўқитувчиси бўлиш;
- Ҳозирги пайтда ўрта мактаб, лицей ёки гимназияда дарс бераётган бўлиш;
- Кейинги икки ўқув йили давомида мактабда ишлаш имкониятига эга бўлиш;

- Камида 3 йиллик ўқитиш тажрибасига эга бўлиш;
- Сўнгги беш йил ичида Америка Хукумати томонидан ҳомийлик қилинган дастурларда қатнашиб, АҚШда 1 ойдан кўпроқ яшаган бўлмаслик;
- Сўнгги 3 йил давомида ушбу дастурнинг 2-давра голиби бўлмаган бўлиши керак.

Ушбу дастурга АҚШ Давлат Департаменти томонидан ҳомийлик қилинади ва у Ўзбекистондаги АҚШ элчихонасининг маданият ва таълим бўлими ҳамда Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги билан ҳамкорликда ўтказилади

Бобур номли халқаро илмий-экспедиция навбатдаги сафардан қайтди. Шу муносабат билан экспедиция раҳбари, Бобур номли халқаро жамғарма раиси Зокиржон МАШРАБОВ билан учрашдик.

— Шу йилнинг 11 октябры куни “Боғи Бобур”дан сафарга отланган эдик, — дея суҳбатини бошлади Зокиржон ака. — Биз Қирғизистон, Хитой, Покистон, Ҳиндистон, Бангладеш, Эрон ва Туркманистон давлатлари орқали ўз олдимизга қўйилган режаларни муваффақиятли уддалаб, 51 кунда Андижонга қайтиб келдик. Очигини айтиш керак, экспедиция ниҳоятда мазмунли ўтди. Шуниси фахрлики, биз Президентимиз ташаббуси билан қурилатган Тошкент—Ўш—Эргаштом—Қашқар “Буюк ипак йўли”нинг биринчи расмий йўловчилари бўлдик.

Хар сафаргидек саёҳатимиз давомида тарихий обидалар, аждодларимизнинг мақбараларини зиёрат қилиб, жойлардаги илмий-маърифий муассаса-

лар — университетлар, кутубхоналар ва музейларда қизиқарли учрашувлар, олимлар, ёзувчи ва шоирлар билан ижодий мулоқотлар ўтказдик. Ана шу анжуманларда жаҳон ҳамжамиятидан муносиб ўрин эгаллаётган Ўзбекистон ҳақида, халқимизнинг иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш ва демократик тамойилларни ўзлаштириш борасида эришаётган ютуқлари тўғрисида, Бобур

нинг “Асрори мусика” асари Қашқардан топилиши мумкин эди. Изланишларимиз натижасида маҳаллий олимлар Анвар Ботир ҳамда Ҳамид Темурларнинг “Таваруҳий мусикаси” номли рисоласини қўлга киритдик. Мазкур асар Бобур Мирзонинг юқорида таъкидланган китобига ёзилган илмий монографиядир. Афсуски, ҳамюртимизнинг ушбу илмий асарини топишнинг

Safar taassurotlari

Ҳинд океани соҳилларидаги гўзал ва фусункор Дакка шаҳрида кўрдик. Музейда Бобур замонасидаги замбарак, ҳарбийлар либоси, қурол-аслаҳалар, шунингдек, ўша даврда чоп этилган тангалар, идиш-товуқлар мавжуд эди.

Ҳиндистоннинг Патна шаҳридаги Худобахш кутубхонасида аждодлари-

нинг салмоқли ютуқларидан биридир.

Ҳиндистонда ва Покистонда бобурийлар хонадонининг оқила аёллари бўлмиш Гулбаданбегим, Зебунисо, Лоларуҳбегимларнинг қабр-мақбараларини зиёрат қилдик, Гулбаданбегим тўғрисида янги қимматли манбага эга бўлдик.

Эроннинг имом Ризо мадонидидаги машҳур кутубхона ва музейда Бобур Мирзо ихтиро қилган ҳарфлар билан битилган ҳамда Бойсункур Мирзо хуснихати ила ёзилган Қуръони каримни кўриб, ана шундай буюк сиймоларнинг аждодлари эканлигимиздан яна бир бор қалбимизда чексиз фахр-ифтихор туйғуларини туйдик. “Хатти Бобурий”дан нусха олишга муяссар бўлдик.

Умуман, ушбу сафаримиз давомида жами 30 га яқин ноёб китоб ва қўлёзмалар олиб келинди ва улар шахримиздаги “Жаҳон маданияти ва Бобур” музейига тақдим этилди.

А.АБДУЛЛАЕВ

АЖДОДЛАР ИЗИДА

юрти бўлмиш Андижонимизнинг тобора гуллаб-яшнаб, жаҳондаги энг таниқли шаҳарлар қаторидан ўрин олаётганлиги хусусида гапириб бердик.

Экспедиция давомида Шарқий Туркистонда Юсуф Хос Ҳожиб, Махмуд Қошғарий, Оппокхўжа, Зокиржон Холмуҳаммад ўғли Фурқат ҳаёти ва ижодий фаолиятига оид янги илмий манбалар тўпланди. Бизнинг тахминимизча, Бобур Мирзо-

имкони бўлмади. Бироқ “Бобурнома”нинг уйғур тилидаги китоби ҳамда “Қашқар тарихи”га оид адабиётларни олишга эришдик.

Шуни айтиш керакки, Бобур Мирзо яшаган ва унинг илмий-маданий мероси билан қизиққан бирон мамлакатда Бобурийларнинг алоҳида музейи ташкил этилмаган. Биз фақат Темурийлар ва Бобурийлар фаолиятига оид музейни,

миз тарихига бағишланган янги манбаларни кўрдик ва бу ерда темурийлар хонадони аъзолари суратларининг асл нусхалари билан танишдик. Суратларнинг муаллифлари тарихий шахслар бўлиб, бундан аждодларимиз портретлари тахминий тасаввурлар асосида чизилмаганлиги аёнлашди. Бобур Мирзо ҳақидаги инглиз, немис ва Ҳинд ижодкорлари томонидан ёзилган тўртта тарихий роман ҳам экспедициямиз-

янги илнинг "Оналар ва болалар" иили деб эълон қилиниши барчани руҳлантириб юборди. Она яратувчи. Бундан бир неча асрлар муқаддам ҳам онани мадҳ этувчи кўплаб асарлар яратилган. Куйида эътиборингизга Абдулқодир Нурий ал-Барзанжийнинг "Муқтатофоти адабийя" ("Одобга оид термалар") асаридан парча ҳавола этмоқчимиз.

Она шундай зотки, у ўзидаги битмас-туганмас меҳру шафқат туйғулари фарзанд учун энг оғир қийинчиликларга ҳам бардош беради, ниҳоятки йўқ кулфат ва оғирликларга чидаб, фарзанд учун чекилган бу машаққатлардан хафа бўлиш ўрнига, аксинча, ўзини бахтиёр ҳис этади.

Айниқса, фарзанднинг эмизикли пайтида она ширин уйқусидан кечиб, бедорлик дардини тортган онларини бир тасаввур қилиб кўр! Ҳали тили чиқмаган чақалоқнинг истагини тушуниш, йиғининг боисини англаш учун ўртанган ҳолатларини кўз олдинга келтир.

Она фарзанд учун чекадиган машаққатларидан қолгани эса ҳар кунги ўзининг барча зарур ишлари ва дам олишларини йиғиштириб, ҳамиша фарзанд

ОНА ҲАҚИДА

билан банд бўлиши, либосини ювиб-тозалаши, ямаши ва тикиши, иссиқ ва совуқдан асраши, ҳар бир азият чекувчи нарсалардан эҳтиёт қилиши, фарзанд касал бўлиб қолса, руҳан изтиробга тушиши, кечалари ухламай, алам ва оғриқ азобида ётган фарзанди устидан кўз ёшларини оқизиб ўтириши, буларнинг ҳамма-ҳаммаси онага хосдир.

Ҳар бир фарзанд онанинг ана шу яхшиликлари эвазига қўлидан келган барча яхшиликлари билан жавоб бериши лозим. Шунда ҳам фарзанд она қилган минглаб яхшиликларнинг бирортасига жавоб беролмаган бўлади. Тўққиз ой фарзандини кўтариб юриш каби оғир меҳнатнинг ўзигагина бир

умр қилинган яхшилик ҳам етмайди. Демак, фарзанднинг вазифаси онадан қарзини ўзини учун ҳар кун, ҳар дақиқада уни рози қилиш, хурсандчилигини амалга оширишдир.

Эй фарзанд, қара, агар киши қўлида арзимас юкни бирор соат кўтариб

турса қанчалик қийналади. Энди эса, тасаввур қил, агар у шу юкни тўққиз соат кўтариб юрса нима бўлади?! Агар тўққиз кун кўтариб юрса-чи? Шундан хулоса чиқариб олаверки, сени онанг тўққиз соат ёки тўққиз кун эмас, тўққиз ой кўтариб юрган. Шундан сўнг эса яна сени қўлида олиб юриб эмизади.

Агар сен эмизикли айёмингда ёки гўдақлик замонингда онанг сен билан қандай ҳаёт кечирганини, ўзининг эса осмон билан ернинг фарқини билмайдиган бир чақалоқ бўлганини билишни истасанг, атрофингдаги оналарга қара, уларнинг қўлларидagi чақалоқларга назар сол, шунда ўз гўдақлигини ёрқин та-

саввур қиласан, бундан эса ўзингга яраша хулоса чиқариб оласан.

Ақлли, зийрак, зеҳнли ҳар бир фарзанд онанинг ҳақ-ҳуқуқини жойига қўяди, қўлидан қандай яхшиликлар келса, онаси учун адо қилади, ризолиги йўлида эса барча имкониятини ишга солади. Ҳеч бир нарсда онанинг жаҳлини чиқармайди, онанинг қуввати етмайдиган нарсаларни талаб қилмайди.

Онанинг шафқатига жафо билан, меҳрибонлиги эвазига хафа қилиш билан жавоб қайтарувчи фарзанд нақадар разил фарзанд! Она айтганларига қўлоқ солмайдиган, буюрганининг аксини қилдиган, ҳар бир ишда онанинг жиғига тегадиган фарзандни ота ёмон кўришидан ташқари, одамлар ҳам ёмон кўриши, шубҳасиздир.

Ҳар бир фарзанд она насиҳатларини жон қулоғи билан эшитиши, тўғри йўлга тарғиб этса қаршилиқ қилмаслиги, ота ёки онадан бирортаси иш буюрганда шу буюрилган ишда хатолик борлигини билса ҳам юрагини тор қилиб, қаттиқ гапирмаслиги, кулиб туриб, бу ишда хатолик борлигини юмшоқлик билан исбот қилиб, уларни кўндириши лозим.

БЎВИ ТАРБИЯСИ БЎЛАКЧА

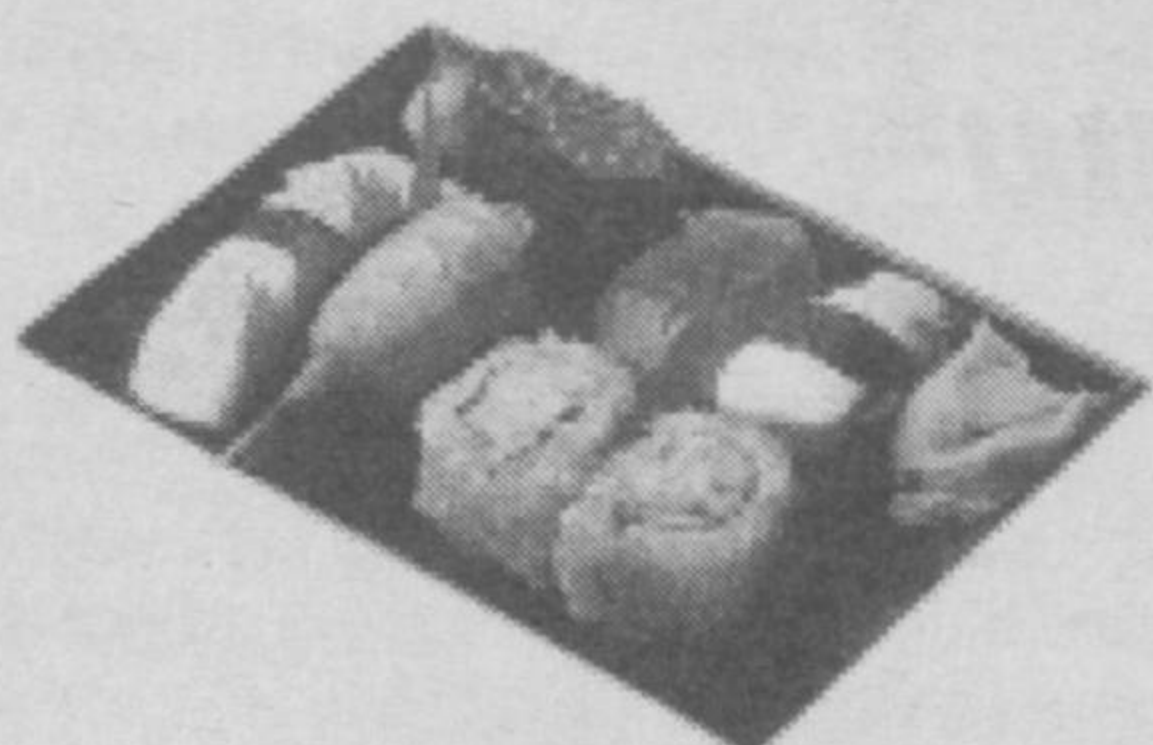
Яқинда мутахассислар бугунги кун болаларининг тарбиялари борасида тадқиқот ўтказишди. Ушбу тадқиқотлар натижаларига қараганда, онасининг қўлида эмас, бувисининг назорати остида тарбияланган болалар бирмунча ақлироқ, истеъдодлироқ бўлишаркан.

Рухшуносларнинг таъкидлашларига қараганда, бувилар унчалик қаттиқ назорат қилишмайди, болаларнинг барча инжиқликларига чидашади, шунингдек, уларда болалар кўнглини овлашдек ноёб истеъдод бор. Мутахассислар "болада озгина истеъдод бўлса бас, қолган нарсаларни бувилар юзага чиқаради", дейдилар. Ота-оналар кўпинча истеъдоди эндигина шаклланиб келаётган болаларни чалғитиб қўйишар экан. Албатта, бу ҳолатга ота-оналарнинг ўринли ёки ўринсиз қойишлари сабаб бўлади.

Бу каби қойишлар одатда боланинг тасаввур доирасини чегаралаб қўяди. Ва у орадан кўп вақт ўтмай ота-онаси томонидан белгиланган мезонлардан чиқолмай қолади. Албатта, бу маълумотларнинг исботи сифатида жуда кўп ҳаётий мисолларни келтириш мумкин. Қадрдон чехраларидан нур ёғилиб ва сабр-тоқат кўриниб турган бувилар эса ёш болаларнинг энг митти истеъдодларини ҳам юзага чиқара олар эканлар. Тадқиқотчилар бу фикрни исботлаш учун бир неча шоир ва ёзувчиларнинг ҳаётларидан мисол келтиришди.

Албатта, бу борада ҳам тадқиқотлар ўтказилиши аниқ. Ҳозирча эса биз мутахассисларнинг бу борада озгина билганларини сизга етказдик. Бувиларнинг набираларига бўлган меҳр-муруватлари йўлида ҳеч қандай тўсиқ йўқ экан. Шунинг учун ўзбек бувижонлари айтишади-да: ўригидан данаги ширин, деб

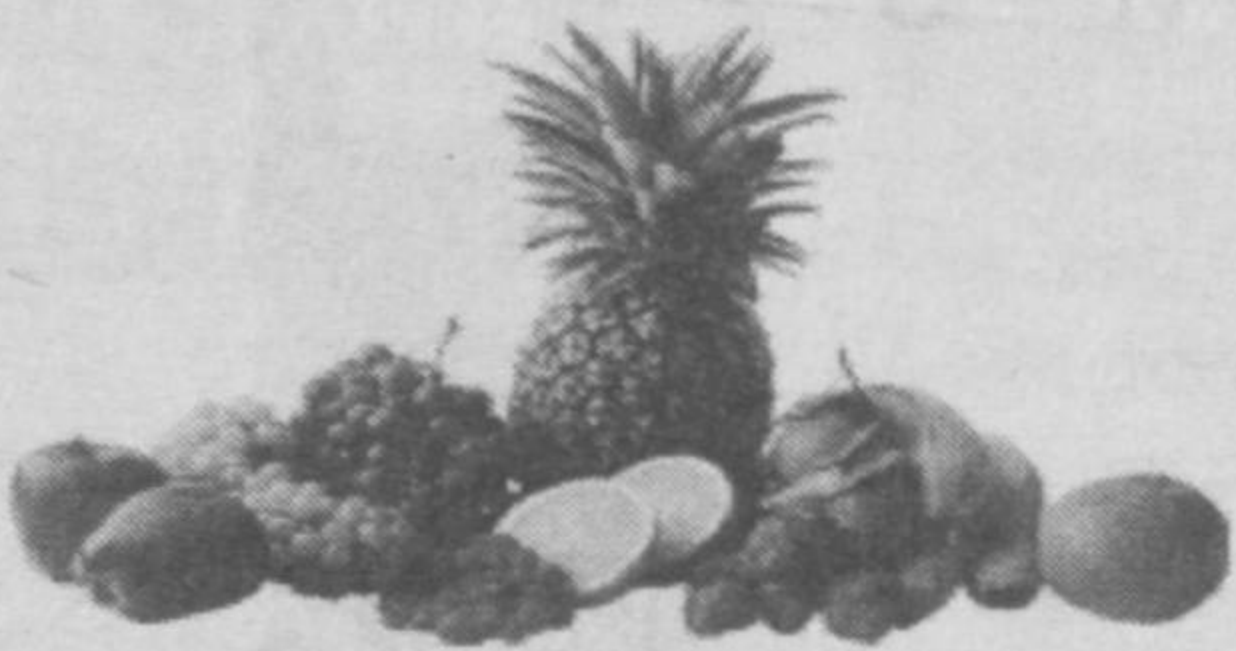
Ш.МАДРАҲИМОВА тайёрлади.

"БАЙРАМ" САЛАТИ

200 грамм пишлок, 200 грамм мол гўшти, 200 грамм олма, 4 дона тухум, 200 грамм кўк нўхат, 200 грамм тузланган бодринг ёки помидор, 200 грамм майонез ёки қаймоқ, кўкатлар керак бўлади.

Олдиндан сувда пишириб олинган гўшт, олма, тухум ўрта сомонча шаклида тўғралади. Пишлок ҳам сомонча шаклида тўғралади. Кейин чуқур ва ялпоқроқ идишга сомонча шаклида тўғралган пишлок, гўшт, қизил лавлаг, тухум, кўк нўхат, тузланган бодринг ёки помидорни аралаштириб, таъбга кўра туз, устига майонез ёки қаймоқ қуйилади. Бу салатни анор дончалари ёки кўкатлар билан безатиш мумкин.

"ТЕРМА АССОРТИ" САЛАТИ

2 та қизил лавлаг, 5-6 та картошка, 200 грамм гўшт, 200 грамм тайёр сабзи салати, 200 грамм тузланган карам керак бўлади.

Қизил лавлаг билан гўшт сувда пишириб олинади. Пишган қизил лавлаг қирғичдан чиқарилади, гўшт эса ўрта сомонча шаклида тўғралади. Картошка эса сомонча шаклида ёғда қовуриб олинади. Симметрик шаклда қизил лавлаг, гўшт, картошка, сабзи салати тарелкага терилади. Тарелка ўртасига тузланган карам солинади. Устидан қаймоқ ёки майонез қуйиб, кўк нўхат сепилади. Хоҳишга қараб кўкатлар билан ҳам безатиш мумкин.

"ГРАФ ЖЕЛЛЕЖИЖУ ҚУЛАШИ" ТОРТНИ

Бу торт байрам дастурхонингизга ўзгача файз бағишлайди. Ушбу тортнинг аввал бисквитини тайёрлаб оламиз. Бисквит хамири учун:

6 та тухум
1 стакан шакар
1 стакан ун керак бўлади.

Тортга турли безаклар бериш учун бизе ҳам керак бўлади. Бизега:

6 та тухум
1 стакан шакар
1 чимдим лимон кислотаси зарур.

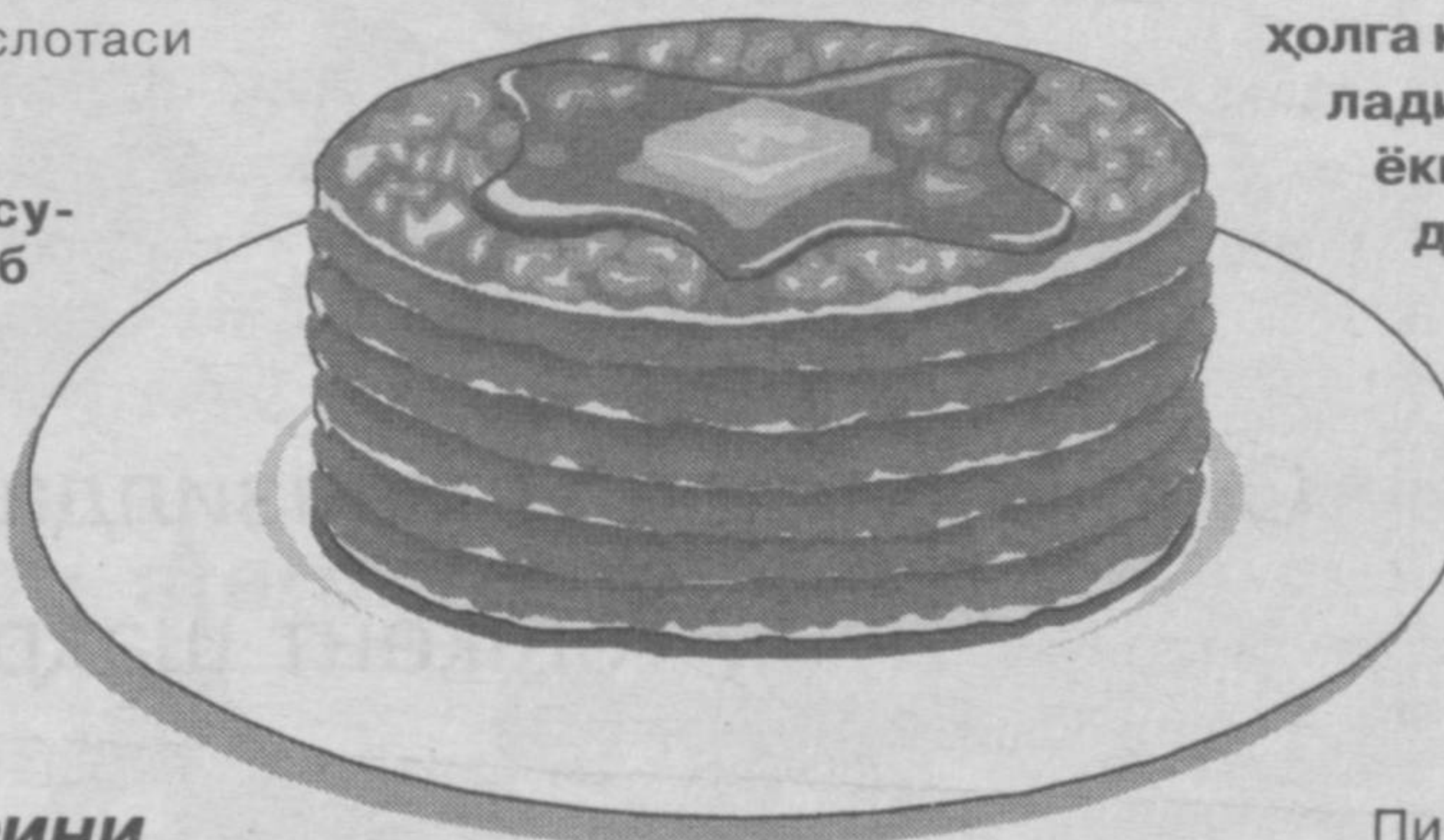
Тортнинг орасига суртиш учун крем тайёрлаб олиш керак. Кремга:

3 та тухум
200 грамм сариёғ
2 ош қошиқ ун
1 ст. сут
1 ст. шакар
1 чимдим ванилин керак бўлади.

БИСКВИТ ХАМИРИНИ ТАЙЁРЛАШ:

Тухум оқи саригидан ажратилади. Сирли идишда қаттиқ ва қуюқ кўпик ҳосил бўлгунча оз-оздан шакар солиб биттадан тухум сариғи қўшиб кўпиртирилади. Стакандаги унни ярми тоғорачанинг бир томонига, қолган ярми иккинчи томонига солиниб пастдан юқорига қараб аралаштирилади. **Хамир тагига қоғоз солинган махсус қолипга қуйилади. Сўнгра духовкада пастроқ оловда 1 соат давомида пиширилади. Пишиб чиққан бисквит нонини духовкада қолдирилган ҳолда совитилади. Бисквит пишаётган вақтда духовкани очиш, листни қимирлатиш мумкин эмас.**

Бисквит хамирига тухум саригидан кейин 2 ош қошиқ ликёр, коньяк, сметана, қаймоқ, какаолардан бирини қўшиш мумкин. 2-3 томчи, маза берувчи эссенция, 1 чимдим ванилин солиш ҳам мумкин. Тортга ишлов берилганда бисквитнинг листдаги томони юзи қилиб безатилади. Тагига хитой қоғози ёки оддий дафтар қоғозини солса ҳам бўлади.

ярим соатча очилмайди. Лист қимирлатилмайди.

КРЕМ ТАЙЁРЛАШ:

Қозончага тухум чақилиб кўпиртирилади ва шакар солинади. Ушбу аралашмага сут ва ун солиниб бир хил масса ҳосил бўлгунча қориштирилади. Паст оловда қуйилгунча тўхтовсиз аралаштирилиб, қайнатилади. Ҳосил бўлган аралашма қуюқ ҳолга келгач, совитиш учун қуйилади. Совуган массага сариёғ ёки маргарин 2 ош қошиқдан солиб кўпиртирилади. Ванилин қўшилади. Бу крем тортларнинг орасига суртиш ва устини безатиш учун ишлатилади.

ТОРТНИ БЕЗАТИШ:

Пишган бисквит хамирининг ораси кесиб олинади ва крем суртилади. Бисквит юзи оқ крем билан силликланади, атрофига аввал тайёрлаб қуйилган шаклдор бизелар ёпиштириб чиқилади. Бизелар юзига шоколадли глазурдан қошиқда айланма ҳолда тушириб безатилади. Бисквит устига бизелар пирамида шаклида 1 та бизе қолгунча териб чиқилади.

Орасига қаймоқли крем суртиб, қовурилган ёнғоқ сепилади. Торт атрофи устунча шаклида безатилади. Тортни хоҳлаган кремда безатиш мумкин.

Шоколадли глазурни оддий шоколадни сув ваннасида эритиб, тайёрлаш мумкин.

Наргиза САДРИДДИНОВА тайёрлади.

UZMACOM

“ЎЗМАКОМ”**қўшма корхонаси жамоаси**

**ўзининг барча мижозларини ҳамда
Ўзбекистон халқини кириб келаётган
янги йил ва янги мингйиллик билан
табриклайди!**

**Сизга соғлик, бахт, тинчлик ва иш-
ларингизда ривож тилаймиз!**

**“ЎЗМАКОМ”
ҳамиша ўз мижозлари билан**

Сизни қуйидаги манзилда кутамиз.

Тошкент шаҳри, Халқлар Дўстлиги - 8

Бизнинг телефонлар: (99871) 100 00 15,
100 00 16,
173 00 15

Факс: (99871) 100 98 98,
120 63 78

www.uzmacom.uz

ЙЎНАЛИШ ЎЗГАРИШИ
МУМКИН

“Тоттенхем” ва Украина терма жамоаси ҳужумчиси Сергей Ребров яқин кунларда Лондонни тарк этиши мумкин. Ўтган йили “Тоттенхем” Ребровни “Динамо” (Киев) жамоасидан 11 миллион фунтга сотиб олганди. Футболчида Италиянинг “Милан” ва Дортмунднинг “Боруссия” жамоалари давогарлик қилишмоқда.

АСРНИ БЎЛГАН
ФУТБОЛЧИЛАР

ФИФАнинг расмий сайти томонидан ташкил қилинган ва XX асрнинг энг яхши футболчисини аниқлаш учун ўтказилган интернет сўровида бразилиялик Пеле асрнинг биринчи ярми энг яхши футболчиси деб топилган бўлса, Марадона асримиз иккинчи ярмининг энг мохир ўйинчиси унвонига сазовор бўлди.

АҚШДАГИ ФОЛИБОНА
ЮРИШ

Яқинда бир гуруҳ ёш теннисчиларимиз АҚШдан қайтиб келишди. Вакилларимиз океан ортда “Эдифер”, “Принцкап”, “Оранжбол” каби ўсмирлар ўртасидаги энг нуфузли турнирларда муваффақиятли иштирок этишди. Айниқса, Ўзбекистон Миллий банки теннис клуби аъзоси Денис Истоминнинг зафарли юриши мутахассислар томонидан юқори баҳоланди ва у беллашувда кучли учликдан жой олди.

ҚУТЛУФ ОСТОНАДАГИ
ҒАЛАБА

Куни кеча Сурхондарё вилоятида каратэнинг киокушин қай-кан тури бўйича ўсмирлар ўртасида республика чемпиони бўлиб ўтди. Унда Бухоро, Навоий, Наманган, Самарқанд, Сурхондарёдан 170 нафар каратэчи иштирок этди. Фолибик учун кураш олиб борган ўн беш нафар каратэчининг саккиз нафари сурхондарёликлар бўлгани учун умумий ҳисоб бўйича улар биринчи ўринни эгаллашди.

ЭЗГУ НИЯТ
ЭШ БЎЛСИН

ЎЗБЕКИСТОН — СПОРТ — ЖАҲОН. Икки тарафдаги сўз ва тушунчани боғлаб турган, ҳамма тилда бир хил жаранглайдиган сўзнинг аҳамияти бугунги кун кишига ноаён эмас. Ўзбекистон вакилларининг спортнинг турли турлари бўйича эришган ютуқлари дунё ахли нигоҳини юртимизга қаратмоқда. Яқинлаётган асримизнинг сўнгги Олимпиадасида ўзбек ўғлонининг эришган ғалабаси юртимиз спортининг энг катта ютуқларидан бири бўлди. МУҲАММАДҚОДИР АБДУЛЛАЕВ номли йигирма етти ёшли бу йигитга бугун халқимизнинг меҳри ўзгача.

Кимдир кичкина қишлоқдан чиқиб, бутун бошли олимпиада чемпиони бўлганидан ҳайратланса, бошқаси ҳали ҳеч бир ўзбек спортчиси қилмаган иш — рингда Яратганга сажда қилганидан қойиллигини, яна биров эса ўғлонинг тўйига “фалон” артист билан бирга, энди албатта, Муҳаммадқодирни ҳам олиб келаёганини режалайди.

Шу кунга қадар Темур, Алишер, Бобур, Миржалол каби исмларни туғилган фарзандларига қўяётган оталар энди туғилажак фарзандига эзгу ниятлар билан МУҲАММАДҚОДИР исмини қўйишни ниятлагандир, балки...

Ўзбекистон спорти XXI асрга ягона Олимпия чемпиони билан кириб боради. Бу соннинг ортиши, балки, энди туғилажак муҳаммадқодирлар билан боғлиқдир. Нима бўлганда ҳам бу борада ҳисоб очилди. Тўй бошланди. Муҳими ҳам шу аслида. Ниятимиз — халқимизнинг “Ўзини енгган ўзгани ҳам енгади”, дея айтган пурмаёно сўзларига амал қиладиган спортчиларнинг янада кўпайиши ва Ўзбекистон равақини жаҳон саҳнида бундан-да баландроқ кўришдир.

Шерали МАҲМАРАЙИМ ўғли

Янги аср ўзбек
футболига омад келтирсин!

“ҚОРА” НАТИЖАЛАР
ҚОЛСИН УШБУ АСРДА

Спорт аввало инсон саломатлиги учун хизмат қилади. Аммо кейинги йилларда ўтказилган нуфузли мусобақаларга эътибор қаратсак, шон-шухратга ўч спортчилар фолибик йўлида допинг (таъқиқланган қувват дори)дан фойдаланаётганининг гувоҳи бўламиз. Илк бор Олимпия ўйинларида 1968 йилда допинг назорати йўлга қўйилганди. Афсуски, назорат қанча кучайтирилмасин, тиббий кўрик давомида айрим спортчилар организмида ҳали ҳам таъқиқланган кимёвий моддалар борлиги аниқланмоқда. 1968 йилдан 2000 йилгача бўлган барча Олимпия ўйинларида ўтказилган назорат чоғида кимёвий моддалар истеъмол қилган ва бирор натижага эришган спортчилар аниқланиб, уларнинг натижалари бекор қилинган, ҳатто айримлари бир умрга спортдан дисквалификация қилинган.

Маълумки, дунё миқёсидаги бундай нуфузли мусобақалар рекламалар уясига айланиб қолди. Бирок, Сидней олимпиадаси “Coca-Cola” компанияси учун омадсиз бўлди. Ушбу компания маҳсулотлари таркибда қувватлантирувчи модданинг борлиги бунга сабаб қилиб кўрсатилди. Натижада “Coca-Cola”, “Sprite”, “Fanta” ичимликларини сотиш таъқиқлаб қўйилди.

Шунингдек, допинг моддаларини оғир атлетикачилар энг кўп истеъмол қиладиганлар деб топилганлиги сабабли, кейинги олимпиада дастуридан оғир атлетика турини чиқариб ташлаш таклифи халқаро олимпия қўмитаси (ХОК)га билдирилди.

Спортда хато кечирилмайди. Шундай экан, “қора” ишлар янги асрга ўтмаслигини истаб қоладик.

КАРВОНЛИ тайёрлади.

Австралиялик 400 метрга югуриш бўйича Олимпия чемпиони Кэти Фримэн собик тренери ва ҳушторини ўзининг ҳисоб рақамидан ноқонуний тарзда 4 млн. Австралия долларини кўчириб олганликда айбланмоқда. Ник Бидо эса со-

ПУЛ УСТОЗ-
ШОГИРДНИ
АЙИРДИ

бик шогирдини шартнома шартини бузганлиги учун судга берди. Фримэн ҳонимнинг адвокатлари ўз шарҳларида Бидонинг ҳаракатларини “профессионализм ва маданият чегарасидан чиқиб кетган”, дея баҳолашмоқда.

“МАШЪАЛ” — ИККИНЧИ ДАВРАДА

XVIII республика “Қувноқ стартлар” телемусобақасининг янги йил арафасида бўлиб ўтган навбатдаги биринчи давра мусобақасида Навоий вилояти Навоий туманидаги 11-мактабнинг “Аголат” ва Тошкент шаҳар Акмал Икромов туманидаги 236-мактабнинг “Машъал” командаси аъзолари майдонга тушишди.

Дастурнинг 11 тур беллашувлари ҳақида бирмабир тўхталиб ўтирмай учрашувнинг энг ҳаяжонли онлари ҳақида сўз юритсак. Бу ўринда “Балли, қизлар”

дастури томошабинлар томонидан қизғин олқишланганини айтиб ўтмоқ лозим. 6 нафардан қиз чамбараклар орасидан югуриб ўтиб,

Quvnoq startlar

тўрчи баскетбол тўрига ташлашда маҳоратларини кўрсатган “Машъал” командаси фолиб чиқди.

Беш нафардан ўғил болалар ўртасидаги “Баскетбол” мусобақасида ҳам (3 минут) “Машъал” командаси баскетбол тўрига 3 та тўп ташлаб (“Аголат” командаси

аъзолари 1 та тўп ташлашди) 3 очкони қўлга кiritишди. “Аголат” эса 1 очко олди.

Дастурнинг 11 та ўйиндан 5 тасида «Машъал»нинг қўли баланг келди. Қолган учрашувлар (улардан 5 таси конкурс) геярли дуранг натижа билан тугади.

Учрашувда 16:11 ҳисобида фолиб чиққан “Машъал” командаси иккинчи давра мусобақасида йўлланма олди.

Ғ.МАННОПОВ

ОГОХЛАНТИРИШ—
ШОДЛИКНИ
ЧЕКЛАШ(МИ?)

Италия футбол ҳакамлари ассоциацияси ФИФАга киритилган тўпни “ҳаддан зиёд нишонлагани учун” футболчини огохлантириш билан боғлиқ мавжуд қондани бироз юмшатишни илтимос қилиб мурожаат этди. Италияда бу “нишонлаш” жазога лойиқ эмас, деб ҳисобланиши ҳакамларнинг шундай қарорга келишига сабаб бўлди.

«Маърифат» газетаси таҳририяти жамоаси газета махсус муҳбири Жаҳонгир Исмоиловга онаси

Милкият
ИСМОИЛОВнинг
вафоти муносабати билан
чуқур таъзия изҳор этади.

Ma'rifat

ТАБСИС
ЭТУВЧИЛАР:

Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги, Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Таълим ва фан ходимлари касба уюшмаси Марказий Қўмитаси.

Бош муҳаррир
Ҳалим САИДОВ

Таҳрир ҳайъати: Йўлдош АҲМЕДОВ, Жуманазар БЕКНАЗАРОВ, Икром БҮРИБОЕВ, Шукур ЖОНБОВ, Фахриддин КАРИМОВ(масъул котиб), Қурбонбой МАТҚУРБОНОВ, Нўмонжон РАҲИМЖОНОВ, Йўлдош САИДЖОНОВ, Абдусамат РАҲИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳулкар ТҲИМАНОВА, Саъдулла ҲАКИМОВ, Уткир ҲОШИМОВ

«Шарқ» нашриёт матбаа концерни босмаҳонаси.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси 41-уй

Рақам ва далиллар ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдирлар. Фойдаланилмаган мақолаларга жавоб қайтарилмайди. «Маърифат»дан материалларни қўчириб босиш таҳририят руҳсати билан амалга оширилиши шарт.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.
ТЕЛЕФОНЛАР: масъул котиб—136-56-42, хатлар ва оммавий ишлар бўлими—136-54-23.

Газетани IBM компютерида
Лилия БИНАШЕВА ва Малоҳат ТОШОВА
саҳифалади.

Навбатчилар: Аҳмад ОТАБОВЕВ,
Шерали НИШОНОВ.

Рўйхатдан ўтиш
тартиби № 20.
ИНДЕКС: 149, 150.

Г-1117.
Тиражи 18.686
Г. 123456

Ҳажми 4 босма табоқ.
Офсет усулида босилган, қўғоз бичими А-3.

Босишга топшириш
вақти — 20.00.
Топширилди — 20.00.

2001 YIL — ONALAR VA BOLALAR YILI

Yanvar

D	1	8	15	22	29
Se	2	9	16	23	30
Ch	3	10	17	24	31
P	4	11	18	25	
J	5	12	19	26	
Sh	6	13	20	27	
Ya	7	14	21	28	

Fevral

D	5	12	19	26
Se	6	13	20	27
Ch	7	14	21	28
P	1	8	15	22
J	2	9	16	23
Sh	3	10	17	24
Ya	4	11	18	25

Mart

D		5	12	19	26
Se		6	13	20	27
Ch		7	14	21	28
P	1	8	15	22	29
J	2	9	16	23	30
Sh	3	10	17	24	31
Ya	4	11	18	25	

Aprel

D	2	9	16	23	30
Se	3	10	17	24	
Ch	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
J	6	13	20	27	
Sh	7	14	21	28	
Ya	1	8	15	22	29

May

D		7	14	21	28
Se	1	8	15	22	29
Ch	2	9	16	23	30
P	3	10	17	24	31
J	4	11	18	25	
Sh	5	12	19	26	
Ya	6	13	20	26	

Iyun

D		4	11	18	25
Se		5	12	19	26
Ch		6	13	20	27
P		7	14	21	28
J	1	8	15	22	29
Sh	2	9	16	23	30
Ya	3	10	17	24	

Iyul

D	2	9	16	23	30
Se	3	10	17	24	31
Ch	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
J	6	13	20	27	
Sh	7	14	21	28	
Ya	1	8	15	22	29

Avgust

D		6	13	20	26
Se		7	14	21	28
Ch	1	8	15	22	29
P	2	9	16	23	30
J	3	10	17	24	31
Sh	4	11	18	25	
Ya	5	12	19	26	

Sentabr

D	3	10	17	24	
Se	4	11	18	25	
Ch	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	
J	7	14	21	28	
Sh	1	8	15	22	29
Ya	2	9	16	23	30

Oktabr

D	1	8	15	22	29
Se	2	9	16	23	30
Ch	3	10	17	24	31
P	4	11	18	25	
J	5	12	19	26	
Sh	6	13	20	27	
Ya	7	14	21	28	

Noyabr

D	5	12	19	26	
Se	6	13	20	27	
Ch	7	14	21	28	
P	1	8	15	22	29
J	2	9	16	23	30
Sh	3	10	17	24	
Ya	4	11	18	25	

Dekabr

D	3	10	17	24	31
Se	4	11	18	25	
Ch	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	
J	7	14	21	28	
Sh	1	8	15	22	29
Ya	2	9	16	23	30

Bilasizmi?

KOLIBRI — YER YUZIDAGI
ENG JAJJI QUSH

Aziz bolalar! Yer yuzidagi eng mitti qushni bilasizmi?

Uning oti kolibri deb ataladi. Kolibrining kattaligi qovoq aridek keladi; og'irligi 1,5-2 gramm. Shunisi qiziqki, bu mitti qushlar ko'pincha gala-gala bo'lib, ba'zida yakka-yakka tarzda ham qirg'iy yoki boyqushga da'fatan chovut soladilar. Ajabo! O'zidan yuz baravar katta yirtqich qushga tashlanganda u qaysi "kuchiga" ishonar ekan! Gap shundaki, u har tomonga - oldinga, orqaga, yonga ham ucha oladi; kolibri osmonda vertolyotga o'xshab, bir joyda qimirlamay tura oladi, xavf-xatar tug'ilishi bilan bir zumda ko'zdan g'oyib bo'ladi. Bu qush gullardan o'z vaznining yarmiga teng keladigan miqdorda nektar so'radi; bundan tashqari o'z vaznidagi ikki hissa ortiq miqdorda hasharot tutib yeydi. Shuning uchun ham u kuchli, chaqqon va chayir bo'lsa kerak!

Kolibrlar Amerikada - Olovli Yerdan to Alyaskagacha bo'lgan hududda uchraydi. Ular qishga yaqin ekvator tomon uchib ketadilar. Kolibri soatiga 90 kilometr tezlikda uchib, 800 kilometr masofani dam olmay bosib o'ta oladi.

Uya qurish, tuxum bosish, jo'jalarni tarbiyalash bilan moda kolibri shug'ullanadi. Bu mitti qush 0,2 gramm og'irlikdagi bir- ikkita tuxum qo'yadi, xalos. Tinim bilmaydigan bu qushning tana harorati kunduzi 42-43 gradusga yetadi, uxlaganida esa 10-15 ga tushib qoladi. Harakatdagi kolibrining yuragi minutiga 1200 marta, uxlaganida esa atigi 50 marta uradi.

BILAG'ONLARGA
TEST

1. Dastlab globus
yasagan olim kim?

- A) Ibn Sino
- B) Abu Rayhon Beruniy
- C) Farobiy

2. Qaysi okean suvi
iliqroq?

- A) Tinch okeani
- B) Atlantika okeani
- C) Shimoliy Muz okeani

3. Qaysi xalq sigirni
muqaddas deb biladi?

- A) O'zbeklar
- B) Hindlar
- C) Ruslar

4. O'zbekistonda
o'sadigan, xalq taboba-
tida ko'p foydalaniladigan
o'simlikni ayting?

- A) Chuchmoma
- B) Binafsha
- C) Isiriq

SOG'LOM AVLODI BO'L,
O'ZBEKISTONNING

Yuraklardan ko'chgan jajji yuraksan,
Hozircha g'unchadek murg'ak go'daksan,
Shu aziz yurtimga sen eng keraksan,
Sog'lom avlodi bo'l, O'zbekistonning.

Charaqlab boshingdan oftob aylansin,
Shu gulgun chehrangdan maktab aylansin.
Umringda ming iymon, savob aylansin,
Sog'lom avlodi bo'l, O'zbekistonning.

Yoshlikning chirog'i o'chmasin mudom,
Ilm ol, izlangin, bo'lursan odam.
Kelajakda senga lol qolsin olam,
Sog'lom avlodi bo'l, O'zbekistonning.

Bobong ekan bog'san, kirgin hosilga,
Endi o'z bog'ingni o'stirmog'ing farz.
Aziz Vatanning har qarich tuprog'in
Saqlamoq sen uchun ham burchdir, ham qarz.

Guljahon NAMOZOVA,
o'qituvchi

TOPISHMOQLAR

1. Tepdim,
To'rga tashladim. (uyqu).

4. O'zi yo'qdek,
Tovushi o'qdek.
(chigirtka)

2. Usti pulcha,
Ichi qiltiriqcha. (baliq)

5. Qirq hujrada qizil qizlar.
(anor)

3. Joni boru, suyagi yo'q.
(kapalak)

6. Yer tagida laxm go'sht.
(lavlagi)

IXTIROCHI BO'LMOQCHIMAN

Men Navoiy viloyati Navoiy tumanining S. Rahimov nomidagi maktabda o'qiyman. Birinchi sinfligimdan o'zim har xil qog'ozlardan, taxta yoki temirlardan o'yinchoq, texnika vositalarini yasashni yaxshi ko'rar edim. 4-sinfda o'qitishni chuqurlashtirish maqsadida bizlarga fizika fani o'tildi. U darsda hayotdagi harakat qonunlarini eshitgach, menda texnika vositalarini yasash, ularni harakatga keltirish kabi ixtirochilikka bo'lgan

qiziqishim ortib bordi. Sekin-astalik bilan o'yinchoqdan maketlar yasashga o'ta boshladim. 6-sinfda harakatlanuvchan yengil mashina yasadim. Uni ukalarimga sovg'a qilib berdim.

Orzu

Endilikda 8-sinfga kelib, o'qituvchimizning maslahatlari bilan yog'ochdan harakatlanuvchi samolyotcha yasadim. Mening birdan-bir orzuim

kelajakda yetuk olimlarimizdek Vatanimning muammolarini yechish uchun va ko'maklashish uchun ixtirochi bo'lib yetishishdir.

Aziz va hurmatli Vatanimizning buyuk ixtirochilari, meni ham safigizga chorlang menga yordam bering, deb

O'tkir TOSHQULOV,
Navoiy viloyati
Navoiy tumanidagi
S. Rahimov nomidagi
maktabning
8-sinf o'quvchisi

DONISHMAND
HAKAM

Hind ertagi

Qadim zamonda Dinak degan bir bola bo'lgan ekan. U har kuni o'rmondan o'tin keltirib sotib, kun kechirar ekan. Bir kuni u tushgacha o'tin kesib, keyin pastga — vodiya bir pas dam olgani tushibdi. Shunda u tugunchasidan ovqati va bir necha kun ichida ishlab topgan arzimasi puli yo'qolganligini sezib qolibdi.

Bechora Dinak tugunchasini qo'yib ketgan yo'l chetidagi tosh ustida achchiq-achchiq yig'labdi. Yo'ldan o'tgan yo'lovchilar unga nega yig'layotganligini so'rashibdi. U esa noni va pulini o'g'irlatib qo'yganligini aytibdi. Dinak juda ham kambag'al ekan-da, shuning uchun hammaning unga rahmi kelibdi. Har o'tkinchi unga taskin beradigan gap aytar ekanu, ammo yordam bermas ekan.

Ana shu yo'ldan bir hakam o'z soqchilari bilan o'tib borayotgan ekan. U ham Dinakning oldida to'xtab, undan nega yig'layotganligini so'rabdi. Dinakning javobini eshitib:

— Men aybdorni topganim bo'lsin! - deb xitob qilibdi.

So'ng atrofni ko'zdan kechiribdi. Yaqin orada hech kim ko'rinmabdi. Shunda u soqchilaridan biriga:

— Hammasiga mana shu tosh aybdor. Buni ko'tarib, shaharga elting. Ertaga uni mahkamaga eltasan, - debdi.

Soqchi toshni ko'tarib olibdi. Hakam esa Dinakka kelasi kuni mahkamaga borishini tayinlabdi.

Bu g'ayritabiiy voqeadan butun shahar ahli ogoh bo'libdi. Shuning uchun ham qozining mahkamasiga juda ko'pchilik kelibdi. Hamma joy-joylariga o'tirib olganlaridan keyin hakam:

— Mana bu tosh o'g'irlik qilgani uchun uch yil qamoq jazosiga hukm qilinadi, — debdi.

O'tirganlar bu gapni eshitib, qah-qah urib kulishibdi. Ammo hakam qovog'ini solib, o'tirganlarga shunday debdi:

— Kimki bunga kulgan bo'lsa, majlisga nisbatan hurmatsizlik qildi. Buning uchun har biringiz bir rupiyadan jarima to'laysiz. Har biringiz o'ng qo'ldagi eshikdan chiqib, u yerda turgan suv to'la idishga tanga tashlaysiz.

Odamlar nima ham deyishardi, jarimani to'lashdan boshqa iloj yo'q. Ular navbat bilan o'ng qo'ldagi xonaga chiqib, suv to'la idishga tanga tashlashibdi. Oxirida bir odam qolibdi. U ko'mirdek qorayib, qo'rquvdan dir-dir titragancha, suv ichiga tangani zo'rg'a tashlabdi. Tanga suv ichiga tushishi bilan yuzasiga yog' qalqib chiqibdi. Shunda hakam o'sha notanish kishining oldiga borib:

— Haqiqatni yashirib bo'lmaydi. Qani bo'yningga ol, bolaning pulini sen o'g'irlagansan! - debdi.

Haligi kimsaning a'zoyi badani qaltirab, o'g'irligini bo'yniga olibdi. Dinakka shu zahoti pulini qaytarib beribdi.

Gap shundaki, tugunchadagi pullarga ovqat yog'i tekkan bo'lib, o'g'ri tangalarni suvga tashlaganda o'sha yog' suv yuziga qalqib chiqqan edi.

Hakam esa buni darhol payqab, o'g'ri kimligini topgan edi.

Jarayon

ИМТИХОНЛАР ҚИЗГИН ДАВОМ ЭТАЯПТИ

Халқ таълими вазирлигининг "Ўзбекистон Республикаси умумий ўрта таълим муассасаларида 1999-2000 ўқув йилини якунлаш, битирувчи синфларда ўқувчилар билими ва кўникмаларини аттестациядан ўтказиш тўғрисида"ги буйруғига кўра умумий ўрта таълим мактабларининг 4-синфларида ва битирувчи 9-, 11-синфларида жисмоний тарбия фанидан имтихонлар 2000 йил 12 майдан 22 майга қадар ўтказилиши режалаштирилган. Айти кунларда ўғил-қизлар ҳаяжонли дақиқаларни бошидан кечиришиб, ўқитувчиларига имтихонлар топширишяпти.

— Ҳозир битирувчи 4- ва 11-синфлардаги имтихонлар қатъий жадвал асосида навбатма-навбат ўтказилаяпти, — деди Яққасарой туманидаги 319-мактаб раҳбари Муқаддас Аъзамова. — Ўғил-қизлар мазкур фандан аввал назарий, сўнг мактаб спорт майдончаларига чиқишади ва амалий синов машқларини бажариб, имтихондан ўтишяпти.

Хилола КОШКАРОВА,

Суратларда: имтихондан лавҳалар.

Равиль АЛЪБЕКОВ олган суратлар.

САМАРҚАНДДА ҚЎШИҚ БАЙРАМИ

Шундай қўшиқлар бўладики, бутун бир миллат, халқни бирлаштирувчи, бир-бирига яқинлаштирувчи қудратга эга. Халқимиз ҳам бу борада улкан мерос, ўрнатилган таъриба ва анъаналарга эга. "Ўзбекистон — Ватаним маним" шиори остида ўтказилаётган анъанавий қўшиқ байрами ҳам халқимизга ана шундай қўшиқлар тухфа этувчи тадбирлардан биридир.

Ушбу тадбирнинг аҳамияти, бу йилги қўшиқ байрамининг юқори савияда ўтказилишига кўрилатган тайёргарлик ҳақида Халқ таълими вазирлиги Маънавият ва қўшимча таълим бошқармаси бошлиги Жамолдин Фозилов шундай деди:

— Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 18 ноябрдаги қарорига мувофиқ ўтказилаётган "Ўзбекистон — Ватаним маним" қўшиқ байрамининг бу йилгиси — тўртинчиси. Танловни Халқ таълими вазирлиги Ёзувчилар уюшмаси ҳамда Бастакорлар уюшмаси билан ҳамкорликда ўтказиб келмоқда. Мактаб, туман, вилоят босқичларида ғолиб чиққанлар республика босқичида иштирок этишади. Ўтган йили якунловчи босқич Бухорода ўтказилиб, унда байрам катнашчилари Бухоро шаҳри ҳақидаги янги қўшиқни илк бор ижро этган эдилар. Бу йилги республика босқичи Самарқанд шаҳрида 19-22 май кунлари бўлиб ўтади. Муҳташам ва қадимий Регистон майдонида истеъдодли ўқувчи, ўқитувчи ва тарбиячилар она-Ватан, унга муҳаббат тараннум этилган энг яхши қўшиқларини тақдим этадилар. Шунингдек, гўзал Самарқанд ҳақидаги янги қўшиқни биргаликда ижро этишади.

Ушбу танлов, қўшиқ байрамининг аҳамияти бекиёс. Жумладан, ҳар йили энг яхши қўшиқлар танлаб олиниб, шеъри ва ноталари биргаликда "Ўзбекистон — Ватаним маним" номинда китоб қилиб чоп қилинмоқда. Февраль ойида китобнинг тўртинчиси ҳам босилиб чиқди. Ушбу китобдан 2000-2001 ўқув йилидан бошлаб барча таълим муассасаларида ўқув қўлланмаси сифатида фойдаланиб бошланади. Бу албатта, барча мусиқа ўқитувчилари учун ўзига хос бир совға бўлади.

Қўшиқ қалбни қувватлантиради, дейишди. Дарҳақиқат, мусикаси кўнглига, маъзи ақлга қувват берувчи бу мўъжизани барчамиз яхши қўрамыз. Шундай экан қўшиқ байрамлари давом этаверсин.

Хусан КАРВОНЛИ

Xushxabar

Бундан бир ярим йил муқаддам, лицейимизга Чехия Республикасида анъанавий ўтказиладиган "ЛИДИЦЕ — 99" болалар ижодиёти халқаро кўргазмасида иштирок этиш учун таклифнома олгандик. Чунки лицейимиз ташкил этилганига эндиgina бир йил бўлганди. Ўшанда "Наҳотки, биз чет элларда ўтказиладиган халқаро кўргазмаларда ўз ижодий ишларимиз билан иштирок этсак" деб бироз ҳаяжонлангандик.

Шундан сўнг, 1999 йил февраль ойига қадар ўқувчиларимиз "Менинг бобом ва бувим", "Шаҳримдаги кексалар" мавзуларида ижод қилиб, ўз иқтидорларини яна бир маротаба намойиш қилишга эришдилар. Ниҳоят, февраль ойида ана шу муносабат билан рамзий номланган "Тошкент — ЛИДИЦЕ — 99" болалар расмлари кўргазмаси ўтказилди. Кўргазмада лицейимиздан 11 нафар ўқувчининг ишлари намойиш этилиб, шулардан 9 нафар ўқувчининг ишлари юксак баҳолалиб, Чехия Республикасига юборилганди.

Яқинда ушбу танлов якунлари юзасидан Ўзбекистон Бадий академиясидан хушхабар олдик.

ЎҚУВЧИЛАР ИЖОДИ ХАЛҚАРО ЭЪТИРОФДА

Унда айтилишича, ўқувчиларимиздан Маъсуд Холов 2 та диплом, 1 та медаль (ҳозир республика расмлик коллежи толиби), Шухрат Суллеев 1 диплом (ҳозир республика дизайн коллежи толиби), 10-синф ўқувчиларидан Маъсуд Содиков 2 та диплом, 1 та медаль, Шерзод Нурматов 1 та диплом билан тақдирланганлар.

Ўқувчиларнинг бундай ютуқларга эришишларида мутахассис ўқитувчиларимиздан Фаҳима Аксаямова ва Собир Қайумовларнинг хизматлари бекиёсдир. Шунинг билан биргаликда бизга беминнат хизматларини кўрсатиб келаётган Республика Бадий академиясининг беназир хизматларини алоҳида таъкидлаш лозимдир.

Чунки, мазкур академия Ўзбекистон маданиятининг янада бойишига, маънавий жиҳатдан бой, те-ран, ўзига хос тарзда фикрлай оладиган, ажойиб адабий ва бадий дид эгаси бўлган инсонларни камол топтириш ва уларни ўз имкониятларини эркин намойиш қилишларига кўмаклашиб келмоқда.

Куни — кеча ғолибларимиз Чехия Республикаси элчихонасида ўтказилган қабулда қатнашиб, диплом медаль ва эсдалик совғаларини олиб, бир олам қувонч билан қайтдилар.

Ойдин ЙЎЛДОШЕВА,
Шаҳрисабз тасвирий ва амалий санъат лицейи ўқитувчиси

ҲАММАГА ТЕҒИШЛИ МАСАЛА

Аслида дунёга инсон бўлиб келмоқнинг ўзи бир улғу бахт. Инсондек яшаш, яратилган неъматлардан фойдаланиб, рисоладагидек умр кечириш — одам боласининг барча яхши амалларига куч бағишлаб турувчи маёқ. Соғлиқ, саломатлик тушунчалари худди шу маънода теран бир аҳамиятли мазмун касб этади.

"Соғлом авлод" тушунчаси кенг қамровли тушунча бўлиб, у инсон ҳаётининг барча томонларини қамраб олади. Соғлом вужуд, соғлом фикр, руҳ, соғлом турмуш тарзи... Уларнинг барчаси бир-бирига чамбарчас боғлиқ.

Тошкент Давлат молия институтида бўлиб ўтган анжуманда бу фикр ўз исботини топди. "Соғлом авлод" йилига бағишланган, "Соғлом авлод" давлат дастурида кўзда тутилган ишларни амалга оширишнинг аҳамияти юзасидан бўлиб ўтган бу тадбирда тиббиёт ходимлари талабалар билан юзма-юз мулоқотда бўлдилар. Молия институти тиббиёт пункти раҳбари Лола Сунатуллаева баҳолат ёшидаги қизларнинг соғлом турмуш тарзи ҳақида, уларни ҳаётга тайёрлаш масалалари юзасидан сўзлади.

Гинеколог Нигора Хўжаева соғлом она тушунчаси ва унинг соғлом авлодни дунёга келтириш ҳамда тарбиялашдаги ўрни ҳақида фикр юритди. Тошкент шаҳридаги 2-оилавий поликлиника бўлим мудири Умида Муродова "Соғлом авлод" дастури, унинг аҳамияти ҳақида тўхталди. Тери-таносил касалликлари диспансери врачлари Ирина Антонова, сил касалликлари диспансери ходимаси Галина Бережная ўта оғир, юқумли касалликлар, улардан сақланиш йўллари ҳақида сўз юритиб, энг тўғри йўл ҳар бир инсон, жумладан, ёшлар ўз саломатликлари юзасидан қайғуришлари, соғлом турмуш тарзига қатъий риоя этишлари лозимлигини айтишди.

Тиббиёт ходимлари талабаларнинг саволларига мисоллар билан қисқа, лўнда ва қизиқарли жавоб бердилар. Талабалар анжуман сўнгига бундай учрашувларни яна давом эттириш ва бошқа мутахассисликдаги шифокорларни ҳам жалб қилиш истагини билдиришиб, Соғлом авлод масаласи ҳаммага тегишли эканлигини айтишди.

Шерали НИШОНОВ

Anjuman

га жуда ҳам мос келишини таъкидлашди.

Лойиҳага тажриба майдони сифатида Шаҳрисабз, Ангрен ва Қибрай ҳудудларидаги 15 та мактаб, Қарши Давлат университети ва Тошкент архитектура-қурилиш институти танлаб олинди.

Умумий ҳисобда лойиҳа жараёнига 1500 дан ошiq таълим мутахассислари қатнашди. 28 та китоб ўзбек ва

ТАЪЛИМ ИСТИҚБОЛИ ЛОЙИҲАСИ

анжуман бўлиб ўтди.

1998 йил февраль ойида иш бошлаган бу лойиҳа муаллифлари Ўзбекистонда Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурининг энг муҳим жиҳатларини амалга оширишга ҳисса қўишини мақсад қилиб олган эдилар.

Европа ҳамжамиятига аъзо — Голландия, Германия, Буюк Британия ва Бельгия каби давлатлардан келган малакали хорижий экспертлар, маҳаллий мутахассислар билан биргаликда лойиҳани чуқур ўрганишиб, бу мамлакатлар таълим тизими тажрибаси Ўзбекистон-

рус тилларида, умумий ҳисобда 100 босма табакдан ошiq китоб ва дарсликлар тайёрлаиб, тавсия этилди.

Лойиҳа юзасидан таълим қонунчилиги, таълим бошқаруви, таълимни молиявий таъминлаш, таълим сифати, информатика йўналишларида 11 та тажриба ўтказилди.

— Бу ишларнинг ҳаммаси, — дейди олий ва ўрта махсус таълим вазири ўринбосари Қахрамон Аллаев, — келажакни кўзлаб қилинмоқда. Бундан Ўзбекистон таълим тизими келадиган наф катта, албатта.

Шунингдек, лойиҳанинг

Ўзбекистон ҳудуди бўйича раҳбари Шахло Маҳмудова чет эл тажрибасига таянган ҳолда лойиҳанинг аҳамияти хусусида тўхталди.

Голландиялик жаноб ДЖ. Коб Арцнинг бу борада фикри шундай:

— Ўзбекистон таълим тизими соҳасида ўз йўналишига эга, бу соҳада келажаги бор мамлакатлардан. Энг асосийси, сиз ўз мустақил давлатингизга, мамлакатингизга эгасиз. Таълим соҳасидаги алоқаларингизнинг бирдан-бир ютуғи бу қардошлиқ гоёларига ҳурмат билан қарашдир.

Насриддин БОТИРОВ